

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Estland om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner den mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas samt antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

Överenskommelsen syftar till efterlevnad av skyldigheterna i Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas. I överenskommelsen anges de tekniska, rättsliga och finansiella arrangemangen för tillämpningen av den solidaritetsmekanism som avses i förordningen.

Överenskommelsen träder i kraft den trettonde dagen efter den dag då den senare av de två skriftliga underrättelserna har tagits emot på diplomatisk väg om att de nationella förfarandena för ikraftträdandet av överenskommelsen har slutförts.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Målen med överenskommelsen	5
3 De viktigaste förslagen	6
4 Propositionens konsekvenser	6
4.1 Konsekvenser för slutanvändarna.....	7
4.2 Ekonomiska konsekvenser för naturgasföretag	8
4.3 Ekonomiska konsekvenser för staten.....	8
5 Remissvar	8
6 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland	9
7 Ikraftträdande.....	12
8 Bifall av Ålands lagting	12
9 Förhållande till andra propositioner.....	12
9.1 Samband med andra propositioner.....	12
9.2 Förhållande till budgetpropositionen	13
10 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.....	13
10.1 Behovet av riksdagens samtycke	13
10.2 Förhållande till grundlagen och behandlingsordning	14
LAGFÖRSLAG	18
Lag om överenskommelsen med Estland om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas	18
FÖRDRAGSTEXT	19

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Bestämmelser om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas finns i förordning (EU) 2017/1938 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 (nedan kallad *förordningen om gasförsörjningstrygghet*). I artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet fastställs ramarna för tillämpningen av den så kallade solidaritetsmekanismen som en sista utväg vid allvarliga störningar i gasförsörjningen. I den artikeln förutsätts det att medlemsstaterna antar de arrangemang och åtgärder som krävs för att genomföra mekanismen.

Enligt artikel 13.10 i förordningen om gasförsörjningstrygghet ska de medlemsstater som är direkt sammanlänkade med varandra via en naturgasledning i samråd sinsemellan fastställa dessa tekniska, rättsliga och finansiella arrangemang och beskriva dem i sina respektive krisplaner. Naturgasledningen Balticconnector som förbinder naturgasnäten mellan Finland och Estland togs i bruk den 1 januari 2020. Dessförinnan var Finland inte direkt sammanlänkad med gasnätet i någon annan EU-medlemsstat utan Finland fick naturgas via ledning endast från Ryssland. Skyldigheten som följer av artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet att upprätta en solidaritetsöverenskommelse med Estland har således gällt Finland först sedan 1 januari 2020.

Den 15 maj 2020 fick finska regeringen med stöd av artikel 258 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) en formell underrättelse av Europeiska kommissionen som gäller skyldigheten enligt artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet att upprätta en solidaritetsöverenskommelse och skyldigheten enligt artikel 10 att i sin så kallade krisplan beskriva sina arrangemang i anknytning till solidaritetsmekanismen. I oktober 2019 upprättade Finland en krisplan för gasförsörjningstryggheten. Planen uppdaterades senast i oktober 2020. Den innehåller inte åtgärder som beskriver solidaritetsmekanismen eftersom det vid den tiden inte fanns någon överenskommelse mellan Finland och Estland. När överenskommelsen har trätt i kraft, uppdateras krisplanen med avseende på mekanismen.

I enlighet med genomförandet av förordningen om gasförsörjningstrygghet förhandlade Finland och Estland fram en överenskommelse om gassolidaritet (nedan även kallad *överenskommelsen*) som definierar de tekniska, rättsliga och finansiella arrangemangen mellan medlemsstaterna för tillämpningen av solidaritetsmekanismen enligt artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet. I överenskommelsen finns bestämmelser om solidaritetsbegäran, solidaritetsanbud, godkännandet av anbud och inledandet av solidaritetsåtgärder. I bestämmelserna beskrivs solidaritetsåtgärdernas innehåll och hur tillämpningen av dem upphör. Vidare ingår där bestämmelser om hur ersättningen för solidaritet fastställs och betalas samt allmänna bestämmelser bland annat om kommunikationen mellan avtalsparterna.

Strävan med åtgärderna enligt överenskommelsen är att lindra effekterna av en allvarlig kris och säkerställa gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder. En solidaritetsbegäran i enlighet med överenskommelsen är nödvändig bara när den begärande partens marknad inte längre är i stånd att trygga gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder, trots att parten har uttömt de marknadsbaserade och icke-marknadsbaserade åtgärderna i sin krisplan för gas.

Den tillhandahållande parten visar solidaritet såvitt det är möjligt och så länge som möjligt genom marknadsbaserade åtgärder som syftar till att hjälpa den begärande parten att täcka den gasmängd som krävs för försörjningen av dess solidaritetsskyddade kunder.

1.2 Beredning

Beredningen av överenskommelsen

Innehållet i solidaritetsöverenskommelsen började förhandlas fram i maj 2020 mellan de estniska och finska myndigheterna utifrån EU:s förordning om gasförsörjningstrygghet. I diskussionerna deltog även företrädare för Lettland och Litauen som med avseende på gas ingår i samma riskzon i nordöstra Europa som Finland och Estland. Dessutom var en representant för Europeiska kommissionen närvarande på mötena.

Den förhandlade överenskommelsen gäller samarbetet mellan Finland och Estland i solidaritetssituationer. Genom överenskommelsen förbinder sig parterna att handla i enlighet med överenskommelsen i det fallet att det inom den ena avtalspartens territorium inte går att trygga gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder.

Solidaritetsöverenskommelsen mellan Finland och Estland, överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas, undertecknades för Estlands del den 4 april 2022 och för Finlands del den 25 april 2022.

Beredningen på nationell nivå

Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 16 juni 2021 med stöd av 12 § i lagen om statsrådet (262/2003), 3 § 7 punkten och 9 § i reglementet för statsrådet en förhandlingsdelegation för fördragsförhandlingar mellan Finland och Estland i enlighet med artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet. De bilaterala förhandlingarna inleddes i februari 2021.

Ordförande för förhandlingsdelegationen var en företrädare för arbets- och näringsministeriet och vice ordförande en företrädare för utrikesministeriet. Sekreterare för delegationen var en företrädare för arbets- och näringsministeriet. I delegationen var dessutom utrikesministeriet och Försörjningsberedskapscentralen företrädare.

I förhandlingarna lyfte Finland fram behovet av att hålla upplagringsskyldigheten och säkerhetsupplagringen enligt lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen och lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen utanför tillämpningen av överenskommelsen. Med de nämnda obligatoriska upplagen avses sådan obligatorisk upplagring av naturgas som avses i 4 kap. i lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen (1070/1994). Med säkerhetsupplag avses för sin del statens säkerhetsupplagring av importerat bränsle enligt statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (1048/2018).

I artikel 1.2 i överenskommelsen konstateras att om överenskommelsen aktiveras, ska den tillhandahållande parten vidta nödvändiga solidaritetsåtgärder i sitt gassystem för att förse de solidaritetsskyddade kunderna i den begärande partens gassystem med gas. Dessa åtgärder tillämpas dock enligt artikel 1.4 inte på användningen av gas från slutanvändarens egna krislager som slutanvändaren är skyldig att upprätthålla i enlighet med den nationella förebyggande åtgärdsplan eller nationella krisplan som avses artikel 8 i förordningen om gasförsörjningstrygghet.

Fullmakt att underteckna överenskommelsen beviljades näringsminister Mika Lintilä vid statsrådets allmänna sammanträde den 7 april 2022 och överenskommelsen undertecknades för Finlands del den 25 april 2022.

Ålands landskapsregering informerades om avtalsförhandlingarna i enlighet med artikel 58 § i självstyrelselagen för Åland den 11 oktober 2021 och landskapet Åland bekräftade mottagandet av informationen om förhandlingarna och att landskapet utifrån de handlingar de erhållit inte har något att yttra.

Överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Följaktligen kräver godkännandet av överenskommelsen riksdagens samtycke, medan de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen ska sättas i kraft genom lag.

Regeringens proposition har beretts vid arbets- och näringsministeriet. I beredningen har hörts finansministeriet, utrikesministeriet, Energimyndigheten, Försörjningsberedskapscentralen

samt branschens intresseorganisationer (Finsk Energiindustri rf, Suomen kaasuyhdistys ry (Gasföreningen i Finland), Kemiindustrin KI rf och Skogsindustrin rf, Gasgrid Finland samt Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry).

2 Målen med överenskommelsen

Överenskommelsen syftar till efterlevnad av skyldigheterna enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet och till att i enlighet med artikel 13.10 i förordningen enas om de tekniska, rättsliga och finansiella arrangemangen för solidaritetsmekanismen. Kommissionen anser i sin formella underrättelse att Finland inte har iakttagit sin skyldighet enligt förordningen att upprätta en så kallad solidaritetsöverenskommelse.

I förordningen om gasförsörjningstrygghet konstateras att ett allvarligt avbrott i gasförsörjningen kan påverka alla medlemsstater, unionen och avtalslutande parter som omfattas av fördraget om upprättande av en energigemenskap som undertecknades i Aten den 25 oktober 2005. Det kan också allvarligt skada unionens ekonomi och få allvarliga sociala följder, särskilt för utsatta kundgrupper, det vill säga skyddade kunder. Förordningen om gasförsörjningstrygghet syftar till att säkerställa att alla erforderliga åtgärder vidtas för att trygga en oavbruten gasförsörjning i hela unionen, särskilt till skyddade kunder i händelse av svåra klimatförhållanden eller avbrott i gasförsörjningen. Dessa mål bör uppnås genom de mest kostnadseffektiva åtgärderna och på ett sådant sätt att gasmarknaderna inte snedvrids.

För att den inre gasmarknaden ska fungera trots utmaningarna med gasförsörjningen, som har olika orsaker, har EU ansett det nödvändigt att föreskriva om solidaritet och samordning med tanke på leveransavbrott och med avseende såväl på förebyggande åtgärder som åtgärder som vidtas på grund av faktiska leveransstörningar. Förordningen om gasförsörjningstrygghet ska öka solidariteten mellan medlemsstaterna och genom den har en solidaritetsmekanism införts som ett instrument för att lindra effekterna av en sådan svår kris inom unionen där gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder i någon medlemsstat är i riskzonen.

Förordningen om gasförsörjningstrygghet syftar till regionalt samarbete i en anda av solidaritet som omfattar såväl offentliga myndigheter som naturgasföretag. Solidaritet betraktas i förordningen om gasförsörjningstrygghet samtidigt som en sista utväg som tillgrips endast i en kris och endast på restriktiva villkor. Om en kris tillkännages i en medlemsstat bör åtgärder därför tillämpas gradvis och proportionellt för att säkerställa försörjningstryggheten för gas. Den medlemsstat som tillkännagett krisen bör först genomföra alla krisåtgärder i sin krisplan för att säkerställa gasförsörjningen till sina solidaritetsskyddade kunder. Om andra åtgärder inte genererar den försörjning som behövs bör solidaritetsåtgärder vidtas av direkt sammanlänkade medlemsstater för att säkerställa gasförsörjningen till solidaritetsskyddade kunder i den medlemsstat som drabbats av krisen på begäran av den medlemsstaten.

Om en medlemsstat med stöd av artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet begär att solidaritetsåtgärder vidtas, bör direkt sammanlänkade medlemsstater vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att gasförsörjningen till andra kunder än solidaritetsskyddade kunder på deras territorium minskas eller inte fortgår, för att i den utsträckning som krävs och så länge som gasförsörjningen till solidaritetsskyddade kunder i den medlemsstat som begär solidaritet inte är tillgodosedd. Den begärande medlemsstaten ska säkerställa att den relevanta gasmängden faktiskt levereras till solidaritetsskyddade kunder på dess territorium.

I överenskommelsen mellan Finland och Estland fastställs kommunikationskanalerna för en begäran om solidaritet, tidtabellen för att sända en begäran och besvara den samt detaljerna kring innehållet i begäran, innehållet i anbudet och godkännandet av ett solidaritetsanbud. Vidare fastställs bestämmelser om upphörandet av solidaritetsåtgärder, avslag på anbudsförslag samt ersättningar för icke-marknadsbaserade åtgärder.

En solidaritetsåtgärd ska vidtas som en sista utväg och endast om den begärande medlemsstaten uppfyller följande förutsättningar enligt artikel 13.3 i förordningen om gasförsörjningstrygghet: a) medlemsstaten har inte kunnat täcka underskottet i gasförsörjningen för sina solidaritetsskyddade kunder, trots att åtgärden enligt artikel 11.3 har vidtagits, b) medlemsstaten har vidtagit

alla marknadsbaserade åtgärder och alla åtgärder som fastställs i dess krisplan, c) medlemsstaten har till kommissionen och till de behöriga myndigheterna i alla medlemsstater med vilka den antingen är sammanlänkad direkt eller enligt punkt 2 via ett tredjeland lämnat in en uttrycklig begäran åtföljd av en beskrivning av de genomförda åtgärderna i enlighet med led b i den här punkten, d) medlemsstaten förbinder sig att i enlighet med punkt 8 snabbt utbetala en skälig ersättning till den medlemsstat som visar solidaritet.

Om mer än en medlemsstat kan visa en begärande medlemsstat solidaritet ska den begärande medlemsstaten, efter att ha samrått med samtliga medlemsstater som ska visa solidaritet, söka efter det mest förmånliga erbjudandet. De berörda medlemsstaterna ska enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet lämna sådana erbjudanden på grundval av frivilliga åtgärder på efterfrågesidan i så stor utsträckning och så länge som möjligt, innan de tillgriper icke-marknadsbaserade åtgärder. Om marknadsbaserade åtgärder visar sig vara otillräckliga för att den medlemsstat som visar solidaritet ska komma till rätta med underskottet i gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder i den begärande medlemsstaten kan den medlemsstat som visar solidaritet införa icke-marknadsbaserade åtgärder i syfte att leverera den relevanta gasmängden till solidaritetsskyddade kunder på den begärande partens territorium.

Medlemsstater som är sammanlänkade med varandra direkt eller via ett tredjeland ska i samråd fastställa arrangemang för att säkerställa gasförsörjningstryggheten. I praktiken har Finland en gemensam gasledning med Estland och därför är Estland det enda land som kan begära solidaritetsåtgärder av Finland, eftersom förordningen om gasförsörjningstrygghet inte anses vara tillämplig på Ryssland. Estland har upprättat en motsvarande överenskommelse också med andra länder som Estland är sammanlänkad med – i praktiken alltså med Lettland. I och med det ska Estland alltså vid störningar i gasförsörjningen be om ett solidaritetsanbud såväl av Finland som av Lettland. Den begärande staten ska gå igenom de inkomna anbuden och välja det mest förmånliga erbjudandet på grundval av kostnader, hur snabbt leveranserna kan påbörjas, tillförlitlighet och diversifiering. Reciprokt kan Finland i samma läge begära solidaritetsanbud av Estland.

Den behöriga myndigheten i den begärande medlemsstaten ska i enlighet med artikel 13.6 i förordningen om gasförsörjningstrygghet omedelbart underrätta kommissionen och de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna som visar solidaritet när gasförsörjningen till solidaritetsskyddade kunder på dess territorium är tillgodosedd eller när skyldigheterna har minskat eller upphört på begäran av den medlemsstat som tar emot solidaritet.

Solidaritetsåtgärderna enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet tillhandahålls mot ersättning. Den medlemsstat som begär solidaritet ska snabbt till den medlemsstat som visar solidaritet betala eller ombesörja betalning av en skälig ersättning. En sådan skälig ersättning ska minst omfatta den gas som har levererats till den begärande medlemsstatens territorium, alla andra relevanta och rimliga kostnader som solidaritetsåtgärden medför, inklusive i tillämpliga fall kostnaderna för sådana åtgärder som kan ha fastställts i förväg, samt gottgörelse för ersättning som erhålls till följd av rättsliga förfaranden, skiljedomsförfaranden eller liknande förfaranden och förlikningar samt kostnader förknippade med sådana förfaranden.

3 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner den år 2022 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas. I propositionen ingår också ett förslag till så kallad blankettlag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

4 Propositionens konsekvenser

Artikel 1.2 i överenskommelsen förpliktar den tillhandahållande parten att vidta nödvändiga solidaritetsåtgärder i sitt gassystem för att förse den begärande parten med solidaritetsgas, om den parten inte utan hjälp kan säkerställa gasförsörjningen för sina skyddade kunder. Bestämmelser om rätten att begära solidaritet och om skyldigheten att visa solidaritet finns i artikel 13

i förordningen om gasförsörjningstrygghet och i överenskommelsen definieras hur dessa rättigheter och skyldigheter som fastställts i unionslagstiftningen ska tillämpas i praktiken. Konsekvenserna som följer av förordningen om gasförsörjningstrygghet har behandlats också i en U-skrivelse om förordningen (U 18/2016 rd).

Tillämpningen av artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet påverkas enligt punkt 14 i den artikeln inte av huruvida medlemsstaterna lyckas enas om eller slutföra tekniska, rättsliga och finansiella arrangemang. I en sådan situation ska de berörda medlemsstaterna komma överens om nödvändiga tillfälliga åtgärder, och den medlemsstat som begär solidaritet ska göra ett åtagande om att snabbt betala ut en skälig ersättning till den medlemsstat som visar solidaritet. EU-förordningar är till alla delar förpliktande och tillämpas som sådana i alla medlemsstater. Förordningen om gasförsörjningstrygghet förpliktar medlemsstater som är sammanlänkade med varandra genom en gasledning att leverera varandra solidaritetsgas när vissa förutsättningar uppfylls, så propositionen har inga betydande nya konsekvenser.

I det fallet att Estland ber Finland om gas i solidaritetens namn är sannolikt läget i Finland med avseende på gasförsörjningen detsamma som i Estland, eftersom gaskällorna är rätt lika och gasförsörjningen sannolikt också på EU-nivå försämrade. Om Estland begär solidaritetsgas av Finland befinner sig sannolikt också Finland i ett krisläge där gasdistributionen behöver prioriteras för skyddade kunder, det vill säga för hushåll, social- och hälsovårdssektorn och den livsmedelsindustri som är kritisk ur försörjningssynpunkt.

4.1 Konsekvenser för slutanvändarna

Om en medlemsstat med stöd av artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet begär att en solidaritetsåtgärd ska vidtas, ska en medlemsstat som är direkt sammanlänkade med den medlemsstaten enligt punkt 1 i artikeln vidta erforderliga åtgärder för att säkerställa att gasförsörjningen till andra kunder än solidaritetsskyddade kunder på dess territorium minskas eller avbryts i den utsträckning som det är nödvändigt och så länge gasförsörjningen till solidaritetsskyddade kunder i den begärande medlemsstaten inte är tillgodosedd. I och med det är det möjligt att gasmängden för icke-solidaritetsskyddade slutanvändare av naturgas i den tillhandahållande medlemsstaten utifrån överenskommelsen tillfälligt måste minskas. I ett läge där inmatningen av naturgas i överföringssystemet har brutits minskar de andra kunderna sin gasförbrukning, eller slutar i extremfall helt förbruka gas och övergår till andra energikällor.

Förbrukningsstrukturen för naturgas i Finland avviker avsevärt från strukturen i de flesta andra EU-medlemsstater. I Finland används naturgas till merparten inom industrin och för produktion av värme och elektricitet, medan småkundernas andel av förbrukningen är relativt liten.

Enligt statistikcentralen uppgick totalförbrukningen av naturgas i Finland år 2021 till ca 20,4 TWh. Förbrukningen för 2022 beräknas gå ned med hälften från 2021 på grund av de förändringar som krisen i Ukraina har orsakat energimarknaden. Småkunder har begränsade möjligheter att övergå från naturgas till andra energikällor. Enligt Gasföreningen i Finland uppgick småkundernas gasförbrukning år 2019 till 0,3 TWh. Enligt uppskattning har det inte skett någon större förändring i småkundernas totalförbrukning under de senaste åren.

I Finland omfattas cirka 4000 boningshus av gasuppvärmning. Dessa småkunder har status som skyddade kunder och deras gasförsörjning är genom reservsystem säkerställd under alla omständigheter. Enligt data från 2020 gick 42 % av gasens totalförbrukning till produktion av el och värme. Industrin och kraftverken har förberett sig på minskade och avbrutna gasleveranser med ersättande drivmedel, huvudsakligen med olika oljeprodukter, som även har upplagrats. När det gäller skyddade kunder är gasförsörjningen tryggad utifrån förordningen om gasförsörjningstrygghet och den med Estland förhandlade överenskommelsen.

Eftersom också Finland är skyldig att trygga gasförsörjningen för sina egna skyddade kunder, blir Estland i sin tur tvungen att i och med solidaritetsmekanismen minska eller upphöra med leveransen av gas till sina andra kunder än skyddade kunder i den utsträckning och så länge som gasförsörjningen till solidaritetsskyddade kunder i den medlemsstat som begär solidaritet inte är tillgodosedd.

4.2 Ekonomiska konsekvenser för naturgasföretag

De ekonomiska konsekvenserna för naturgasföretag blir små i det fallet att Finland erbjuder Estland solidaritetsgas och Estland godkänner det finska anbudet. Förutsättningen för en solidaritetsbegäran är att en sådan krisnivå som avses i artikel 11.1 c i förordningen om gasförsörjningstrygghet har tillkännagivits och att den begärande parten försäkrar att förutsättningarna enligt artikel 13.3 uppfylls när de begärda solidaritetsåtgärderna vidtas. Solidaritetsåtgärderna enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet tillhandahålls mot ersättning. Den medlemsstat som begär solidaritet ska snabbt till den medlemsstat som visar solidaritet betala eller ombesörja betalning av en skälig ersättning. En sådan skälig ersättning ska omfatta alla de kostnader som specificeras i överenskommelsen. Enligt artikel 12.3 i överenskommelsen upphör skyldigheten att betala ersättning inte, även om det efter vidtagna solidaritetsåtgärder framgår att begäran om solidaritetsåtgärder har varit onödig eller förslagsvis att den aktuella överenskommelsen har sagts upp. Om alltså solidaritetsgas enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet och överenskommelsen ska tillhandahållas, ska köparen betala marknadspris och övriga eventuella kostnader.

Enligt artikel 6 i förordningen om gasförsörjningstrygghet (försörjningsnormer) ska den behöriga myndigheten kräva att naturgasföretag, som den identifierar, vidtar åtgärder för att säkerställa gasförsörjningen till skyddade kunder i vart och ett av följande i förordningen definierade fall: a) vid extrema temperaturer under en sjudagarsperiod som statistiskt sett inträffar en gång vart tjugonde år, b) under en period på 30 dagar med exceptionellt hög efterfrågan på gas som statistiskt sett inträffar en gång vart tjugonde år, c) under 30 dagar i händelse av ett avbrott i den största enskilda gasinfrastrukturen under genomsnittliga vinterförhållanden.

Medlemsstaterna får fullgöra skyldigheten genom att tillämpa energieffektivitetsåtgärder eller genom att ersätta gas med en annan energikälla, i den mån samma skyddsnivå uppnås. I Finland säkerställs försörjningsnormen i första hand av det naturgasbolag som säljer naturgas till hushållskunder som är anslutna till distributionsnätet för gas. Vid behov styrs andra än skyddade kunders förbrukning med marknadsbaserade åtgärder och på det sättet säkerställs gasförsörjningen för skyddade kunder.

Situationer enligt artikel 6 i förordningen om gasförsörjningstrygghet, där en verksamhetsutövare ska leverera gas till den begärande parten och delvis avbryta gasförsörjningen till sina egna kunder, bygger på principen om full ersättning.

4.3 Ekonomiska konsekvenser för staten

Det uppstår inga ekonomiska konsekvenser för staten. Arrangemangen kan ge upphov endast till administrativa kostnader. Om överenskommelsen aktiveras och Finland levererar gas till Estland i enlighet med överenskommelsen, betalar Estland full ersättning.

5 Remissvar

Utlåtanden begärdes av finansministeriet, utrikesministeriet, Energimyndigheten, Försörjningsberedskapscentralen samt branschens intresseorganisationer. Remissinstanserna förespråkade att skyldigheten enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet att upprätta ett solidaritetsavtal mellan Finland och Estland iakttas. Finansministeriet, Skogsindustrin rf och Gasgrid Finland konstaterade att de inte har något att yttra om propositionen eller överenskommelsen den gäller.

Gasföreningen i Finland tog upp de stora förändringar som under innevarande år har skett på den finska och den baltiska gasmarknaden med avseende på tillgången, priset och efterfrågan på gas. I praktiken har efterfrågan på gas i Finland mer än halverats från de senaste årens nivå. I och med det har till exempel procentandelen av gasförbrukningen för småkunder med status som skyddade kunder förändrats från det propositionsutkast som var på remiss. Med anledning av utlåtandet har procentandelarna av gasförbrukningen i motiveringen ersatts med energimängden (GWh/d, kWh/d). Också i en eventuell solidaritetsbegäran behandlas energimängder, leverans av dessa mängder och ersättningar för levererad energi.

Försörjningssäkerhetscentralen betonade i sitt utlåtande att de egna nationella beredskapsåtgärderna minskar behovet av att tillämpa överenskommelsen. Vidare bör det noteras att gasförsörjningen kan säkerställas endast med Finlands egna beredskapsåtgärder i det fallet att ledningsförbindelsen till havs mellan Finland och Estland inte är tillgänglig.

Energimyndigheten anmärkte i sitt utlåtande bland annat om fel i den finskspråkiga versionen av överenskommelsen och de åtgärdades sedan på lämpligt sätt innan propositionen lämnades. Utrikesministeriet föreslog i sitt utlåtande om propositionen flera lagtekniska ändringar som har beaktats i den fortsatta beredningen.

6 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

I *artikel 1* definieras föremålet och tillämpningsområdet för överenskommelsen. I enlighet med artikel 1.2 i överenskommelsen ska den tillhandahållande parten vidta nödvändiga solidaritetsåtgärder i sitt gassystem för att förse de solidaritetsskyddade kunderna i den begärande partens gassystem med gas. I artikel 1.3 konstateras det att dessa åtgärder omfattar leverans av gas till gassystemet från en LNG-terminal och leverans av gas från den tillhandahållande medlemsstatens gassäkerhetslager, men inte leverans från medlemsstatens sådana gassäkerhetslager som är avsedda för de i förordningen om gasförsörjningstrygghet definierade solidaritetsskyddade kunderna eller de i artikel 11.7 i förordningen om gasförsörjningstrygghet definierade viktiga gaseldade kraftverken.

Den tillhandahållande parten behöver enligt artikel 1 i överenskommelsen inte heller vidta solidaritetsåtgärder för att leverera gas till den begärande parten från de egna krislager som den tillhandahållande parten är skyldig att upprätthålla i enlighet med den nationella förebyggande åtgärdsplanen eller nationella krisplanen. I praktiken innebär detta att säkerhetsupplag som är avsedda för kunder som är skyddade enligt lagen om trygghet av försörjningsberedskapen lämnas utanför tillämpningsområdet för överenskommelsen.

I *artikel 2* beskrivs definitionerna i överenskommelsen. De definitioner som används i överenskommelsen utgår från definitionerna i de rättsakter som räknas upp i punkt 1. I punkt 2 beskrivs dessutom andra definitioner som tillämpas i överenskommelsen.

I *artikel 3* beskrivs solidaritetsbegäran, förutsättningar för en begäran och dess innehåll. Förfarandena i anknytning till solidaritetsbegäran utgår från artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet.

Artikel 4 gäller verkställande av marknadsbaserade åtgärder. I artikeln beskrivs den tillhandahållande partens åtgärder efter att ha mottagit en solidaritetsbegäran av den begärande parten.

Artikel 5 gäller för sin del verkställande av en åtgärd inom upphandlingsmekanismen. Den begärande parten ska aktivera en åtgärd inom upphandlingsmekanismen, om den mängd gas som behövs för försörjningen av den begärande partens solidaritetsskyddade kunder inte går att skaffa genom marknadsbaserade åtgärder i enlighet med artikel 4 i denna överenskommelse. I artikeln beskrivs förfarandet för en åtgärd inom upphandlingsmekanismen.

I *artikel 6* föreskrivs om verkställande av icke-marknadsbaserade åtgärder. Icke-marknadsbaserade åtgärder kan vidtas till den del den begärande parten inte fullt ut kan försörja sina solidaritetsskyddade kunder med gas ens efter att den tillhandahållande parten har verkställt marknadsbaserade åtgärder och en åtgärd inom upphandlingsmekanismen för den gasleveransperiod som anges i solidaritetsbegäran, eller inte godkänner alla tillgängliga solidaritetsanbud.

I *artikel 7* föreskrivs om tidtabellskraven på förmedling av solidaritetsanbud, de innehållsmässiga förutsättningarna för anbud och om detaljer i anknytning till mängden gas i anbudet.

I *artikel 8* föreskrivs om den begärande partens förfaranden i samband med godkännande av solidaritetsanbud. I punkt 4 beskrivs den tillhandahållande partens förfaranden efter mottagandet av ett meddelande om godkännande av ett solidaritetsanbud utifrån icke-marknadsbaserade

åtgärder. I det fallet ska den tillhandahållande och den begärande partens behöriga myndigheter ingå ett avtal eller motsvarande arrangemang, utifrån vilket den tillhandahållande partens behöriga myndigheter är skyldig att vidta administrativa åtgärder för att säkerställa att den mängd gas som erbjudits finns att tillgå och transporteras till den valda leveranspunkten.

I *artikel 9* föreskrivs om detaljerna för gasöverföringen och gasuttaget.

I *artikel 10* räknas de omständigheter upp som leder till avslutande av solidaritetsåtgärderna. Sådana omständigheter är att Europeiska kommissionen fastställer att tillkännagivandet av en kris inte längre är motiverat, eller att den begärande parten tillkännager att krisen har upphört. Vidare kan en solidaritetsåtgärd upphöra om den medlemsstat som är tillhandahållande part inte längre kan försörja alla sina egna solidaritetsskyddade kunder och viktiga gaseldade kraftverk med gas.

I *artikel 11* beskrivs förutsättningarna för att den begärande parten ska ha rätt att avslå solidaritetsanbud som grundar sig på marknadsbaserade åtgärder och anbud utifrån upphandlingsmekanismen och att be om icke-marknadsbaserade åtgärder.

I *artikel 12* räknas ersättningarna till den tillhandahållande parten upp för den gas som har levererats i samband med icke-marknadsbaserade åtgärder i enlighet med artikel 13.8 i förordningen. Ersättningen ska täcka den tillhandahållande partens alla kostnader, skatter medräknade. I artikeln räknas minimikraven för betalning av ersättningar upp. I punkt 3 konstateras att skyldigheten att betala ersättning inte upphör, även om det skulle framgå att begäran om solidaritetsåtgärder varit onödig eller överenskommelsen har sagts upp i enlighet med artikel 19.

I *artikel 13* fastställs betalningssätt, debitering och tidsfrister för ersättning av icke-marknadsbaserade åtgärder. Enligt punkt 2 får den tillhandahållande parten lämna en delfaktura för de levererade gasmängderna när det gäller icke-marknadsbaserade åtgärder. Punkt 4 definierar storleken på räntan när betalningar försenas från den förfallodag som anges i punkt 1.

I *artikel 14* förpliktas parterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att deras solidaritetsskyldighet iakttas och överenskommelsen verkställs.

I *artikel 15* definieras de primära kommunikativa medlen mellan parterna och förutsätts att det säkerställs att kontaktuppgifterna är aktuella.

I *artikel 16* förutsätts det att parterna ska bekräfta funktion och kontaktuppgifter för de myndigheter som ansvarar för kommunikationen i samband med och verkställandet av en solidaritetsåtgärd och de behöriga myndigheter som utreder tvistemål bilateralt mellan de för energifrågor ansvariga ministerierna och underrätta varandra om uppdateringar.

I *artikel 17* föreskrivs hur tvister som gäller tolkningen eller tillämpningen av överenskommelsen avgörs. De ansvariga myndigheter som anges i artikel 16 har enligt artikel 17.1 i uppgift att i avgöra tvister som gäller tolkningen eller tillämpningen av överenskommelsen. Om de ansvariga myndigheterna inte kan lösa tvisten, bestäms det i punkt 2 att vardera parten kan hänskjuta frågan till EU-domstolen.

I *artikel 18* föreskrivs det att parterna ska underrätta varandra på diplomatisk väg om att de nationella förfarandena för ikraftträdande av överenskommelsen har slutförts och överenskommelsen träder då i kraft den trettionde dagen efter mottagandet av den senare underrättelsen.

I artikel 19 konstateras det att överenskommelsen gäller i obegränsad tid. Överenskommelsen kan sägas upp genom skriftlig underrättelse till den andra parten på diplomatisk väg, varefter överenskommelsen upphör att gälla sex månader från datum för mottagandet av underrättelsen.

Så som konstaterats ovan betraktas i förordningen om gasförsörjningstrygghet aktivering av solidaritet som en sista utväg som tillgrips endast i en kris och endast på restriktiva villkor. Icke-marknadsbaserade åtgärder kan införas endast som absolut sista utväg. De ska enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet föregås av följande åtgärder:

Enligt artikel 13.1 i förordningen om gasförsörjningstrygghet är den första åtgärden för att säkerställa gasförsörjningen för den begärande partens skyddade kunder att en sådan krisnivå som avses i artikel 11.1 c i förordningen om gasförsörjningstrygghet tillkännages och att den begärande parten försäkrar att förutsättningarna enligt artikel 13.3 uppfylls när de begärda solidaritetsåtgärderna vidtas.

I artikel 11.1 i förordningen om gasförsörjningstrygghet definieras olika krisnivåer i samband med att en kris tillkännages. Den första nivån är nivån för tidig varning: När det finns konkret, seriös och tillförlitlig information om att det kan ske en händelse som sannolikt kommer att resultera i en avsevärd försämring av försörjningssituationen för gas och sannolikt kommer att leda till att beredskaps- eller krisnivån aktiveras. Följande nivå är beredskapsnivån (även kallad beredskap): När det uppstår ett avbrott i gasförsörjningen eller en exceptionellt hög efterfrågan på gas som resulterar i en avsevärd försämring av försörjningssituationen för gas, men marknaden fortfarande kan hantera avbrottet eller efterfrågan utan att icke-marknadsbaserade åtgärder behöver tillgripas. Den tredje och sista nivån är krisnivån (i enlighet med artikel 11.1 c i förordningen om gasförsörjningstrygghet): När det finns en exceptionellt hög efterfrågan på gas, ett allvarligt avbrott i gasförsörjningen eller någon annan avsevärd försämring av försörjningssituationen för gas, och alla relevanta marknadsbaserade åtgärder har genomförts men gasförsörjningen inte räcker till för att tillgodose den återstående efterfrågan på gas, så att icke-marknadsbaserade åtgärder dessutom måste vidtas för att i synnerhet trygga gasförsörjningen till skyddade kunder i enlighet med artikel 6 (försörjningsnormer). Tillkännagivandet av denna sistbeskrivna krisnivå är också den första förutsättningen för att aktivera överenskommelsen.

Enligt artikel 6 i förordningen om gasförsörjningstrygghet ska den behöriga myndigheten kräva att naturgasföretag, som den identifierar, vidtar åtgärder för att säkerställa gasförsörjning till skyddade kunder i de situationer som anges i förordningen och som beskrivs i avsnitt 4.2.

Förutom att den begärande parten måste ha tillkännagivit en krisnivå, ska den begärande parten försäkra att förutsättningarna enligt artikel 13.3 i förordningen om gasförsörjningstrygghet uppfylls när de begärda solidaritetsåtgärderna vidtas. Dessa förutsättningar beskrivs i avsnitt 2.

Efter att ha utfört dessa åtgärder får den begärande parten göra en solidaritetsbegäran i enlighet med artikel 3 i överenskommelsen. Efter att ha mottagit en solidaritetsbegäran ska den tillhandahållande parten för sin del inhämta solidaritetsanbud av gasbolagen och förmedla dem till den begärande parten, medan den begärande parten ska se till att den erforderliga mängden gas införskaffas genom att ingå avtal med de tillhandahållande parter den väljer.

Om den mängd gas som behövs för försörjningen av den begärande partens solidaritetsskyddade kunder inte på det sättet går att skaffa genom marknadsbaserade åtgärder, ska den begärande parten aktivera en åtgärd inom upphandlingsmekanismen i enlighet med artikel 5. I upphandlingsmekanismen ska den begärande parten lämna den tillhandahållande parten en begäran, där de uppgifter som anges i överenskommelsen specificeras i detalj, bland annat mängden gas som ska levereras, och där den tillhandahållande partens gasbolag ombeds lämna anbud med förslag till pris och gasmängd som de frivilligt är redo att tillhandahålla den begärande parten. Den tillhandahållande parten ska då utan dröjsmål inbegära anbud och förmedla de inkomna förslagen till den begärande parten som bland dem väljer det ekonomiskt mest förmånliga anbudet eller anbuden och sedan underrättar den tillhandahållande parten om godkännande av eller avslag på förslagen.

Om den begärande parten inte fullt ut kan försörja sina solidaritetsskyddade kunder med gas ens efter att den tillhandahållande parten har verkställt marknadsbaserade åtgärder och en åtgärd inom upphandlingsmekanismen för den försörjningsperiod i gasdygn som anges i solidaritetsbegäran, eller inte godkänner alla tillgängliga anbud från gasbolagen inom den tillhandahållande partens territorium och inom de andra EU-medlemsstaters territorium som är direkt sammanlänkade med den begärande parten, kan den begärande parten lämna en solidaritetsbegäran med avseende på den mängd gas som ytterligare behövs senast 13 timmar före gasleveransdygnet börjar i enlighet med artikel 6 i överenskommelsen.

Om mängden gas i de förslag som kommit in från den tillhandahållande parten eller någon annan medlemsstat utifrån upphandlingsmekanismen är så liten att den begärda gasmängden inte fås fullt ut, eller om den begärande parten anser att ersättningen för gasmängden i de förslag som gasbolagen har kommit in med utifrån marknadsbaserade åtgärder och åtgärder inom upphandlingsmekanismen är uppenbart oskälig, har den begärande parten rätt att avslå solidaritetsanbud som grundar sig på marknadsbaserade åtgärder och anbud utifrån upphandlingsmekanismen och be om icke-marknadsbaserade åtgärder i enlighet med artikel 11 i överenskommelsen. Den begärande parten ska betala ersättning för den mängd gas som har levererats i samband med icke-marknadsbaserade åtgärder i enlighet med artikel 13.8 i förordningen direkt till den tillhandahållande parten och ersättningen ska täcka den tillhandahållande partens alla kostnader inklusive skatt.

Såsom ovan har konstaterats, om en verksamhetsutövare ska leverera gas till den begärande parten och delvis avbryta gasförsörjningen till sina egna kunder, bygger åtgärderna på principen om full ersättning. Kostnaderna för icke-marknadsbaserade åtgärder är sammansatta enligt följande: i artikel 12.1 a i överenskommelsen konstateras att ersättningarna för icke-marknadsbaserade åtgärder bland annat innehåller det gaspris som fås av det kalkylerade medeltalet för den viktigaste bytesoperatörens dygnspris för påföljande dag (överenskommet pris) under de senaste 10 dagarna eller gasens ursprungliga inköpspris, om det är högre än nämnda genomsnittliga bytespris.

Icke-marknadsbaserade åtgärder ska enligt artikel 13 i överenskommelsen betalas fullt ut inom 30 kalenderdagar från mottagandet av fakturan. När det gäller icke-marknadsbaserade åtgärder har den tillhandahållande parten rätt att lämna en delfaktura för de levererade gasmängderna. Efter att solidaritetsåtgärderna har avslutats ska avtalsparterna komma överens om behovet av och tidpunkten för en slutfaktura. På försenade betalningar av icke-marknadsbaserade åtgärder betalas ränta fram till betalningsdagen, med standardränta. Standardräntan som här avses är fem procentenheter över Europeiska centralbankens grundränta.

7 Ikraftträdande

Förslaget är att lagen som ingår i propositionen ska träda i kraft samtidigt som överenskommelsen vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Överenskommelsen träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då den senare av de två skriftliga underrättelserna har tagits emot på diplomatisk väg om att de nationella förfarandena för ikraftträdandet av överenskommelsen har slutförts. Estland har med en not daterad den 5 oktober 2022 meddelat att Estland för sin del har slutfört förfarandena i fråga.

8 Bifall av Ålands lagting

Överenskommelsen innehåller bestämmelser som gäller regleringen av energimarknaden. Regleringen av energimarknaden hör till näringsverksamheten i fråga om vilken landskapet enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har lagstiftningsbehörighet. Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet måste Ålands lagtings godkännande i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland inhämtas för ikraftträdandeförfattningen.

9 Förhållande till andra propositioner

9.1 Samband med andra propositioner

Den av statsminister Sanna Marins regering tillsatta ministerarbetsgruppen för beredskap gav våren 2022 arbets- och näringsministeriet och Försörjningsberedskapscentralen i uppgift att utreda hur tillgången till naturgas i Finland räcker till i det fallet att leveransen av rysk ledningsgas eventuellt upphör. Utredningen gav vid handen att det i Finland finns en mängd sådana enheter inom hälso- och sjukvården samt socialservicen vars gasförsörjning för verksamheten eventuellt inte kan säkerställas utan specialåtgärder, om leveransen av rysk ledningsgas upphör. Dessa enheter förbrukar sammanlagt cirka 300 gigawattimmar om året. En motsvarande utbredd risk

yppte sig hos företag inom livsmedelsproduktionen. Också dessa företags årsförbrukning beräknas uppgå till 300 gigawattimmar. Med hänsyn till utredningen har det varit nödvändigt att uppskatta behovet av att inom ramen för det nationella spelrummet bredda kretsen av sådana skyddade kunder som avses i förordningen om gasförsörjningstrygghet.

Med anledning av den beskrivna utredningen bereder regeringen samtidigt med denna proposition också en proposition till riksdagen med förslag till lag om tillfällig ändring av lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen, till lag om ändring av naturgasmarknadslagen och till lag om ändring av lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen. I den propositionen föreslås det att definitionen av skyddade kunder enligt förordningen om gasförsörjningstrygghet breddas till att gälla vissa företag och tjänster som är viktiga ur försörjningsberedskapssynpunkt. Enligt förslaget införs denna ändring i naturgasmarknadslagen.

Med skyddade kunder avses enligt artikel 2.5 i förordningen om gasförsörjningstrygghet en hushållskund som är ansluten till ett distributionsnät för gas. Medlemsstaten kan dessutom besluta att i definitionen inkludera en eller flera av följande kategorier, under förutsättning att företag eller tjänster som avses i leden a och b inte tillsammans motsvarar mer än 20 procent av den totala årliga slutliga gasförbrukningen i den medlemsstaten: a) ett litet eller medelstort företag, förutsatt att det är anslutet till ett distributionsnät för gas, b) en grundläggande samhällstjänst, förutsatt att den är ansluten till ett distributions- eller överföringsnät för gas, samt c) en fjärrvärmeanläggning i den utsträckning den tillhandahåller värme till hushållskunder, små eller medelstora företag eller grundläggande samhällstjänster, förutsatt att denna anläggning inte kan övergå till andra bränslen än gas.

Enligt artikel 2.4 i förordningen om gasförsörjningstrygghet avses i förordningen med en grundläggande samhällstjänst en tjänst som är knuten till hälso- och sjukvård, grundläggande social omsorg, räddning, säkerhet, utbildning eller den offentliga sektorn.

Finland har inte tidigare tillämpat det spelrum som finns i förordningen om gasförsörjningstrygghet och definitionen av skyddade kunder har följaktligen hittills omfattat hushållskunder som är anslutna till ett distributionsnät för gas. Enligt den propositionen som i skrivande stund är under beredning föreslås det att skyddade kunder också ska omfatta sådana samhällstjänster enligt artikel 2.4 i förordningen om gasförsörjningstrygghet som är anslutna till ett distributionsnät för naturgas och små eller medelstora företag inom livsmedelsindustrin som är anslutna till ett distributionsnät för naturgas.

9.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen anses inte ha konsekvenser för statsbudgeten.

10 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

10.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Grundlagsutskottet har ansett att en bestämmelse i en internationell överenskommelse ska anses höra till området för lagstiftningen om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen ska regleras i lag eller om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller, eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottets tolkning hör en bestämmelse om en internationell förpliktelse enligt dessa kriterier till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och 45/2000 rd).

Om begrepp som definieras i en överenskommelse eller bestämmelser om dess tillämpning rör frågor som hör till området för lagstiftningen påverkar de indirekt innehållet i och tillämpningen

av dessa materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och därmed hör de också själva till området för lagstiftningen. I artikel 1 i överenskommelsen definieras överenskommelsens tillämpningsområde och artikel 2 innehåller definitionerna på de begrepp som används i överenskommelsen. Artiklarna 1 och 2 i överenskommelsen hör således till området för lagstiftningen.

Överenskommelsen mellan Finland och Estland har samband med följande lagar: 2, 15 och 18 § i grundlagen, naturgasmarknadslagen, lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen.

I enlighet med 2 § 3 mom. i grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. De punkter i överenskommelsen som gäller uppgifter i anknytning till utövande av offentlig makt ska stiftas i lag. Sådana punkter finns i överenskommelsens artiklar 6, 9, 10, 16 och 17. Vidare bestäms det i artikel 12 om ersättning för gas som har levererats i samband med icke-marknadsbaserade åtgärder. Icke-marknadsbaserade åtgärder kan när vissa villkor uppfylls inbegripa en skyldighet för verksamhetsutövare att lämna ut gas till den begärande partens skyddade kunder. Skyldigheten grundar sig på bestämmelserna i förordningen om gasförsörjningstrygghet. Artikeln i fråga har kopplingar till 15 § 2 mom. i grundlagen enligt vilket det angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning bestäms genom lag (*se avsnittet egendoms-skydd och inlösning av gas*).

Överenskommelsen med Estland är nödvändig för att gasmarknaden ska fungera i den anda som anges i förordningen om gasförsörjningstrygghet. Dessutom förutsätter den för Finland bindande förordningen om gasförsörjningstrygghet att en överenskommelse upprättas. Överenskommelsen är till nytta också för Finlands skyddade kunder. De åtgärder i överenskommelsen som eventuellt ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna är påkallat av ett vägande samhälleligt behov, för genom dem kan man säkerställa gasförsörjningen för bägge parter i överenskommelsen. Åtgärderna i överenskommelsen är proportionerliga för att uppnå målet, eftersom icke-marknadsbaserade åtgärder tillgrips som en sista utväg för att nå det eftersträvade läget.

Överenskommelsen kan specificeras som en sådan åtgärd i anslutning till ärenden som ska avgöras inom Europeiska unionen som anges i 3 § 9 punkten i reglementet för statsrådet eftersom medlemsstaterna förpliktas att upprätta en överenskommelse i en EU-rättsakt. Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen ombeds riksdagens godkännande för överenskommelsen i sin helhet.

Det kan inte lagstiftas om en begränsning som omfattar kärnan av en grundläggande fri- och rättighet genom en vanlig lag och inte heller göras så omfattande ingrepp i de grundläggande fri- och rättigheterna att rättigheternas kärninnehåll omintetgörs. Förslaget anses inte ha verkningar som ingriper i kärnan av skyddet för näringsfriheten.

10.2 Förhållande till grundlagen och behandlingsordning

Allmänt

Riksdagen fattar enligt 94 § 2 mom. i grundlagen beslut om godkännande av fördrag eller andra internationella förpliktelser med enkel majoritet och om ett godkännandeförslag gäller grundlagen eller ändring av rikets territorium eller med hänsyn till Finlands suveränitet betydande överföring av behörighet till Europeiska unionen eller till en internationell organisation eller institution, ska fördraget dock fattas med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Enligt 95 § i grundlagen ska de bestämmelser i fördrag och andra internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen sättas i kraft genom lag. Ett förslag till lag om sättande i kraft av en internationell förpliktelse behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Exakthet och noga avgränsning

Enligt de allmänna begränsningsprinciperna för de grundläggande fri- och rättigheterna ska det stiftas i lag om individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. En begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna ska i lag vara noga avgränsad och tillräckligt exakt fastslagen. Det väsentliga innehållet i begränsningen ska framgå av lagen. Innehållet i överenskommelsen och därmed lagen som sätter den ikraft bedöms uppfylla kraven enligt principerna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna vad gäller lagstiftande samt bestämmelsernas exakthet och noggrannhet.

Grunden för inskränkning av en grundläggande fri- eller rättighet ska vara godtagbar med hänsyn till systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet. En grund för begränsning kan således till exempel vara en strävan att nå ett mål som vid bedömning på objektiva grunder är godtagbart med hänsyn till systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet (i normativt syfte). Begränsningsbestämmelserna ska även vara påkallade av ett vägande samhälleligt behov. Begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara nödvändiga för att nå ett godtagbart mål och även i övrigt i enlighet med proportionalitetskravet. Grundläggande fri- och rättigheter får inskränkas endast om målet inte kan nås med mindre ingrepp i rättigheten i fråga. Begränsningen får inte sträcka sig längre än vad som är motiverat med beaktande av hur vägande det bakomliggande intresset är i förhållande till det skyddsintresse som begränsas.

De åtgärder som avses i överenskommelsen och som kan påverka de grundläggande fri- och rättigheterna är avsedda som en sista utväg för att trygga gasförsörjningen för skyddade kunder. I artikel 12 i överenskommelsen bestäms det om ersättning för gas som har levererats i samband med icke-marknadsbaserade åtgärder. Åtgärderna enligt artikeln inbegriper en skyldighet för verksamhetsutövare att lämna ut gas till den begärande partens skyddade kunder. Artikeln har kopplingar till 15 § 2 mom. i grundlagen enligt vilket det angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning bestäms genom lag. Enligt artikel 1 i överenskommelsen ska parterna aktivera överenskommelsen som en sista utväg i en kris där gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder inte kan säkerställas utan hjälp. I avsnitt 6 *Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland* beskrivs de åtgärder som enligt överenskommelsen ska vidtas innan överenskommelsen aktiveras. De beskrivna åtgärderna sker i flera steg och demonstrerar hur inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna är en sista utväg i förhållande till andra åtgärder.

De icke-marknadsbaserade åtgärderna är den sista utvägen som kräver tillkännagivande av en kris, försäkran om att förutsättningarna uppfylls, en solidaritetsbegäran, upphandlingsmekanism, en ny solidaritetsbegäran och först därefter går man över till de icke-marknadsbaserade åtgärderna. I och med det kan en inskränkning i de grundläggande fri- och rättigheterna anses vara i samklang med proportionalitetsprincipen och nödvändiga såtillvida att målen inte kan nås med andra medel som inte ingriper lika mycket i de grundläggande fri- och rättigheterna.

Egendomsskydd

Grundlagsutskottet har med hänsyn till egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen bedömt förslag där det bland annat riktas skyldigheter och begränsningar rörande användningen av egendom till ägare av el-, naturgas- och teleföretag. I dessa sammanhang har utskottets vedertagna praxis varit att skyldigheterna och begränsningarna är grundlagsenliga sett till egendomens speciella art i varje enskilt fall, om de grundar sig på exakta bestämmelser i lag och är skäligen ur ägarens synvinkel (till exempel GrUU 19/1994, GrUU 4/2000 rd, GrUU 34/2000 rd, GrUU 8/2002 rd, GrUU 63/2002 rd, GrUU 36/2004 rd och GrUU 19/2021 rd).

Enligt grundlagsutskottets praxis har lagstiftaren med avseende på egendomsskyddet som regel större rörelseutrymme när förpliktelserna gäller börsnoterade bolag eller andra med avseende på sin förmögenhetsmassa betydande juridiska personer än när bestämmelserna får direkta konsekvenser för de fysiska personerna bakom den juridiska personen (till exempel GrUU 55/2018 rd, GrUU 74/2018 rd, GrUU 10/2007 rd, GrUU 32/2004 rd, GrUU 34/2000 rd). Enligt utskottet

kan företag och andra näringsidkare inte förvänta sig att lagstiftningen som reglerar deras näringsverksamhet förblir oförändrad (GrUU 17/2021 rd, GrUU 32/2010 rd, GrUU 31/2006 rd och GrUU 56/2005 rd).

Grundlagsutskottet har ansett att det i princip är nödvändigt och acceptabelt att näringsverksamheten regleras i en marknadssituation där det råder s.k. naturligt monopol (GrUU 4/2000 rd, GrUU 36/2004 rd och GrUU 19/2021 rd). Dessutom har utskottet ansett att regleringen är tillräckligt exakt, när omständigheternas bokföringsmässiga och därmed tekniska särdrag beaktas liksom även det faktum att regleringen i stället för enskilda gäller bolag som bedriver affärsverksamhet exempelvis i naturgasbranschen (till exempel GrUU 2/2004 rd och GrUU 36/2004 rd). Dessutom har utskottet fäst uppmärksamhet vid lämplig rättssäkerhet för verksamhetsutövare (till exempel GrUU 36/2004 rd).

För överenskommelsen som propositionen hänför sig till finns det acceptabla grunder med anknytning till regleringen av naturligt monopol och genomförandet av unionens gasmarknads-lagstiftning. Regleringen bedöms vara oproblematisk med avseende på egendomsskyddet i grundlagen med beaktande av naturgasföretagens ställning, egendomens speciella art, att regleringen bygger på exakta bestämmelser och är skälig ur ägarens och näringsidkarens synvinkel. Den föreslagna regleringen är a priori påkallad av ett vägande samhälleligt behov och proportionerlig.

Överenskommelsen bedöms inte vara problematisk med hänsyn till 15 § i grundlagen.

Inlösning av gas

Förslaget bör bedömas med hänsyn till 15 § 2 mom. i grundlagen enligt vilket expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning bestäms genom lag. Genom förordningen om gasförsörjningstrygghet kan verksamhetsutövare när vissa förutsättningar uppfylls vara skyldiga att leverera gas, vilket inte i sig är inlösning men en därmed jämförbar situation. Överenskommelsens innehåll om de ersättningar som ska betalas kunderna för avbrott i gasförsörjningen utgår från principen om full ersättning och då finns det inte hinder för att stifta lagen i vanlig lagstiftningsordning.

Överenskommelsen bedöms inte vara problematisk med hänsyn till 15 § 2 mom. i grundlagen.

Näringsfrihet

Ett fördrag i enlighet med förordningen om gasförsörjningstrygghet kan få konsekvenser för näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen som tryggar vars och ens rätt att i enlighet med lag skaffa sig sin försörjning genom arbete. Begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna ska i enlighet med det grunda sig på lag och vara exakta och noggrant avgränsade, motiverade, anknyta till ett samhälleligt behov och vara i samklang med proportionalitetsprincipen.

I fördraget mellan Estland och Finland som upprättats i enlighet med förordningen om gasförsörjningstrygghet har de situationer där åtgärder enligt överenskommelsen kan aktiveras exakt och noga avgränsat definierats. I bakgrunden finns ett också för finländska aktörer viktigt samhälleligt behov av beredskap inför kris- och störningssituationer samt av att trygga samhällets, individernas och näringslivets verksamhetsförutsättningar i sådana situationer. Vidare har tillhandahållandet eller mottagandet av solidaritetsgas i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen räknats ut proportionerligt och genomförts så att det finns detaljerade bestämmelser om hur kostnaderna för gas som fås via solidaritetsåtgärder ska täckas.

Skyldigheterna enligt förslaget är nödvändiga eftersom de grundar sig på bindande EU-rättslig reglering. Skyldigheten att ingå en solidaritetsöverenskommelse i enlighet med artikel 13 i förordningen om gasförsörjningstrygghet har gällt Finland sedan 1 januari 2020 när naturgasledningen Baltic Connector som förenar Finlands och Estlands naturgasnät togs i bruk.

Överenskommelsen bedöms inte heller vara problematisk med hänsyn till 18 § 1 mom. i grundlagen.

Eftersom överenskommelsen inte innehåller bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen, kan överenskommelsen enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av överenskommelsen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner den i Tallinn och Helsingfors den 4 april 2022 och den 25 april 2022 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas.

Kläm 2

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om överenskommelsen med Estland om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjnings- tryggheten för gas

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Tallinn och Helsingfors den 4 april 2022 och den 25 april 2022 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om solidaritetsåtgärder för att säkerställa försörjnings-tryggheten för gas gäller som lag, sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 17 november 2022

Statsminister

Sanna Marin

Näringsminister Mika Lintilä

ÖVERENSKOMMELSE MELLAN

REPUBLIKEN FINLANDS REGERING

OCH

REPUBLIKEN ESTLANDS REGERING

OM

**SOLIDARITETSÅTGÄRDER FÖR ATT
SÄKERSTÄLLA FÖRSÖRJNINGSS-
TRYGGHETEN FÖR GAS**

Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering, nedan kallade parterna, som

beaktar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas (nedan kallad ”förordningen”) och särskilt artikel 13 i förordningen,

noterar kommissionens rekommendation (EU) 2018/177 av den 2 februari 2018 om de aspekter som ska inkluderas i de tekniska, rättsliga och finansiella arrangemangen mellan medlemsstaterna för tillämpningen av solidaritetsmekanismen i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas,

strävar efter att lindra effekterna av en allvarlig kris och säkerställa gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder,

anser att det behövs solidaritet för att säkerställa försörjningstryggheten för gas i unionen,

i samförstånd om att en solidaritetsbegäran i allmänhet är nödvändig bara när den begärande partens marknad inte längre är i stand att fungera och den begärande parten har uttömt de marknadsbaserade och icke-marknadsbaserade åtgärderna i sin krisplan för gas men trots det inte förmår trygga gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder, och solidaritet därför visas av den tillhandahållande parten såvitt det är möjligt och så länge som möjligt genom marknadsbaserade åtgärder som syftar till att hjälpa den begärande parten att täcka den gasmängd som krävs för

AGREEMENT BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND

AND

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF ESTONIA

ON

SOLIDARITY MEASURES TO SAFEGUARD THE SECURITY OF GAS SUPPLY

The Government of the Republic of Estonia and the Government of the Republic of Finland, herein after referred to as the “Contracting Parties”,

having regard to Regulation (EU) 2017/1938 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2017 concerning measures to safeguard security of gas supply (hereinafter “the Regulation”), and particularly to Article 13 of the Regulation,

taking note of Recommendation (EU) 2018/177 of the European Commission, of 2 February 2018, on the elements to be included in the technical, legal and financial arrangements between Member States for the application of the solidarity mechanism under Article 13 of the Regulation,

aiming to alleviate the effects of a severe emergency and to safeguard the supply of gas to the solidarity protected customers,

considering that solidarity is needed to safeguard the security of gas supply in the Union,

on the basis of a common understanding whereby a request for solidarity will generally only be necessary when the market of the Requesting Party is no longer capable of functioning and the Requesting Party has exhausted market-based and non-market-based measures set out in Requesting Party’s existing emergency action plan for gas, while remaining unable to ensure supply of gas to solidarity protected customers, and solidarity is therefore provided by Providing Party to the extent possible and as long as possible by market-based measures which are intended to help the Requesting Party to cover the gas

försörjningen av dess solidaritetsskyddade kunder,
enas om följande:

Artikel 1

Föremål och tillämpningsområde för överenskommelsen

1. I denna överenskommelse anges de tekniska, rättsliga och finansiella arrangemangen för tillämpningen av solidaritetsmekanismen enligt artikel 13. Parterna ska aktivera denna överenskommelse som en sista utväg i en kris där gasförsörjningen för solidaritetsskyddade kunder inte kan säkerställas utan hjälp.

2. Om denna överenskommelse aktiveras, ska den tillhandahållande parten vidta nödvändiga solidaritetsåtgärder i sitt gassystem för att förse de solidaritetsskyddade kunderna i den begärande partens gassystem med gas.

3. Åtgärderna enligt punkt 2 omfattar utöver andra åtgärder leverans av gas till gassystemet från en LNG-terminal och leverans av gas från medlemsstatens gassäkerhetslager hos den tillhandahållande parten, men inte leverans från medlemsstatens gassäkerhetslager avsedda för följande ändamål:

a) de i förordningen definierade solidaritetsskyddade kunderna

b) gasförsörjningen enligt artikel 13.1 andra stycket i förordningen.

4. De åtgärder som anges i punkt 2 tillämpas inte på användningen av gas från slutanvändarens egna krislager som slutanvändaren är skyldig att upprätthålla i enlighet med den nationella förebyggande åtgärdsplan eller nationella krisplan som avses artikel 8 i förordningen.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna överenskommelse tillämpas de definitioner som används i följande rättsakter:

a) Artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 (EUT L 280, 28.10.2017, s. 1–56),

b) Artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13

amount required to supply its solidarity protected customers,
have agreed as follows:

Article 1

Subject-matter and scope of the agreement

1. This Agreement sets out the technical, legal, and financial arrangements for the application of the solidarity mechanism pursuant to Article 13 of the Regulation. The Contracting Parties shall activate this Agreement as the last resort measure in an emergency in which the gas supply to solidarity protected customers cannot be achieved without assistance.

2. In case of activation of this Agreement, the Providing Party shall take necessary solidarity measures in its gas system to supply the solidarity protected customers in the gas system of the Requesting Party with gas.

3. The measures mentioned in paragraph 2 of this Article include, among other measures, gas supply to the gas system from an LNG terminal and gas supply from the Member State's gas security reserves of the Providing Party but shall not include supply from the Member State's gas security reserves intended for:

a) the use of "solidarity protected customers" as defined in the Regulation.

b) the gas supply in accordance with Article 13 (1) subparagraph 2 of the Regulation.

4. The measures mentioned in paragraph 2 of this Article shall not apply to the use of gas from the end user's own emergency stock, which the end-user is obliged to maintain in accordance with the national Preventive Action Plan or the National Emergency Plan referred to in Article 8 of the Regulation.

Article 2

Definitions

1. For the purposes of this Agreement, the definitions used in the following statutory provisions shall apply:

a) Article 2 of the Regulation (EU) 2017/1938 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2017 concerning measures to safeguard security of gas supply (OJ L 280 of 28 October 2017, pp.1-56),

b) Article 2 of Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for

juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 36–54),

c) Artikel 3 i kommissionens förordning (EU) 2017/459 av den 16 mars 2017 om fastställandet av nätföreskrifter för mekanismer för kapacitetstilldelning i överföringssystem för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 984/2013 (EUT L 72, 17.3.2017, s. 1–28),

d) Artikel 3 i kommissionens förordning (EU) nr 312/2014 av den 26 mars 2014 om fastställandet av nätföreskrifter för balansering av överföringsnät för gas (EUT L 91, 27.3.2014, s. 15–35),

e) Artikel 2 i kommissionens förordning (EU) 2015/703 av den 30 april 2015 om fastställandet av nätföreskrifter med regler för driftskompatibilitet och informationsutbyte (EUT L 113, 1.5.2015, s. 13–26) och

f) Artikel 2 i Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94–136).

2. Dessutom tillämpas följande definitioner:

a) 'den begärande parten' avser den medlemsstat i Europeiska unionen som med stöd av denna överenskommelse begär solidaritetsåtgärder

b) 'den tillhandahållande parten' avser den medlemsstat i Europeiska unionen som med stöd av denna överenskommelse tillhandahåller solidaritetsåtgärder

c) 'solidaritetsbegäran' avser den begärande partens begäran om solidaritet till den tillhandahållande parten

d) 'solidaritetsåtgärd' avser i enlighet med artikel 13 i konventionen erforderliga åtgärder i den tillhandahållande partens gassystem för att säkerställa att gasförsörjningen till andra kunder än solidaritetsskyddade kunder på dess territorium minskas eller avbryts i den utsträckning som det är nödvändigt och så länge gasförsörjningen till solidaritetsskyddade kunder i den begärande medlemsstaten inte är tillgodosedd

e) 'solidaritetsanbud' avser en kombination av den tillhandahållande partens marknadsbaserade åtgärder, en åtgärd inom upphandlingsmekanismen och icke-marknadsbaserade åtgärder som kan tillhandahållas den begärande parten mot ersättning

f) 'avtalspart' avser den medlemsstat i Europeiska unionen som är part i denna överenskommelse

access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005 (OJ L 211 of 14 August 2009, pp. 36–54),

c) Article 3 of Commission Regulation (EU) 2017/459 of 16 March 2017 establishing a network code on capacity allocation mechanisms in gas transmission systems and repealing Regulation (EU) No 984/2013 (OJ L 72 of 17 March 2017, pp. 1–28),

d) Article 3 of Commission Regulation (EU) 312/2014 of 26 March 2014 establishing a network code on Gas Balancing of Transmission Networks (OJ L 91 of 27 March 2014, pp. 15–35),

e) Article 2 of Commission Regulation (EU) 2015/703 of 30 April 2015 establishing a network code on interoperability and data exchange rules (OJ L 113 of 1 May 2015, pp. 13–26), and

f) Article 2 of Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (OJ L 211 of 14 August 2009, pp. 94–136).

2. Further to this, the following definitions shall apply:

a) "Requesting Party" shall mean the Member State of the European Union requesting solidarity measures under this Agreement.

b) "Providing Party" shall mean the Member State of the European Union providing solidarity measures under this Agreement.

c) "Solidarity request" shall mean the call by the Requesting Party to the Providing Party to provide solidarity.

d) "Solidarity measure" shall mean necessary measure in the gas system of the Providing Party, in accordance with Article 13 of the Regulation, by which the gas supply to customers other than solidarity protected customers is curtailed or suspended to the extent necessary and for as long as the gas supply to solidarity protected customers in the Requesting Party is not safeguarded.

e) "Solidarity offer" shall mean the composition of the market-based measures, tender mechanism measure and non-market-based measures by the Providing Party which can be provided to Requesting Party in return for payment of compensation.

f) "Contracting Party" shall mean the Member State of the European Union involved in this Agreement.

g) 'marknadsbaserade åtgärder' avser den tillhandahållande partens begäran till gasbolag inom dess eget territorium om frivilliga åtgärder på utbuds- respektive efterfrågesidan för att säkerställa gasmängderna mot ett avtalsbaserat pris, för att möjliggöra för den begärande parten att själv täcka den mängd som behövs för att förse sina egna solidaritetsskyddade kunder med gas

h) 'icke-marknadsbaserade åtgärder' avser den tillhandahållande partens självständiga åtgärder inom utbuds- respektive efterfrågesidan inom dess eget territorium för att bidra till gasförsörjningen för den begärande partens solidaritetsskyddade kunder

i) 'åtgärd inom upphandlingsmekanismen' avser den tillhandahållande partens begäran till gasbolagen och slutanvändarna inom den nationella marknaden om frivilliga åtgärder på utbuds- respektive efterfrågesidan för att till den begärande parten i enlighet med upphandlingsmekanismen lämna in sina förslag till priser och gasmängder som svar på solidaritetsbegäran

j) 'ursprungligt inköpspris' avser det pris till vilket gasbolaget har köpt gasmängden eller gas för egna behov före energikrisen och åtgärderna enligt solidaritetsmekanismen

k) 'viktigaste bytesoperatör' avser en bytesoperatör för gas med en marknadsandel på åtminstone 70 procent av hela bytesmarknaden inom marknadsområdena i den region som påverkas av en energikris som motiverar en solidaritetsbegäran

l) 'leveranspunkt' avser den uttagpunkt i den tillhandahållande partens nationella gasöverföringssystem dit gasmängden som anknyter till ett solidaritetsanbud ska levereras

m) 'kris' eller 'krisnivå' avser en sådan kris som avses i artikel 11.1 c i förordningen

n) 'grupp för samordning av gasförsörjningen' avser ett tekniskt organ som inrättas genom artikel 4 i förordningen

o) 'leveransdag' avser det gasdygn enligt artikel 3.16 i kommissionens förordning (EU) 2017/459 av den 16 mars 2017 om fastställandet av nätföreskrifter för mekanismer för kapacitetstilldelning i överföringssystem för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 984/2013 då solidaritetsåtgärderna är avsedda att användas

p) 'gas' avser naturgas och annan brännbar gas som transporteras i gasöverföringssystemet, exempelvis biometan och väte.

g) "Market-based measures" shall mean the calls by the Providing Party to gas undertakings and in the Providing Party's own territory to take voluntary measures on the supply and demand side to secure gas amounts in return for payment of a contractually agreed price, which are to enable the Requesting Party itself to cover the amount needed to supply its own solidarity protected customers with gas.

h) "Non-market-based measures" shall mean sovereign measures on the supply and demand side taken by the Providing Party in its own territory with a view to contributing to the gas supply of the solidarity protected customers of the Requesting Party.

i) "Tender Mechanism Measure" shall mean a call from the Providing Party to gas undertakings and final customers in a national market to take voluntary measures on the supply and demand side to submit to the Requesting Party, under the tendering mechanism, their price and gas amount proposals in response to the Solidarity request.

j) "The initial purchase price" shall mean a price gas amount purchased by the gas undertaking or for its own needs before the energy crisis and implementation of Solidarity mechanism measures.

k) "The most significant exchange operator" shall mean a gas exchange operator that has a market share of at least 70% of the whole exchange market in the market areas located in the region affected by an energy crisis giving grounds for a Solidarity request.

l) "Delivery point" shall mean the exit point of the national gas transmission system of the Providing Party where gas amount related to a Solidarity offer has to be delivered.

m) "Emergency" or "emergency level" shall mean a crisis in line with Article 11, paragraph 1 (c) of the Regulation.

n) "Gas Coordination Group" shall mean the technical level body set up by Article 4 of the Regulation.

o) "Delivery day" shall mean the gas day within the meaning of Article 3, paragraph (16) of Commission Regulation (EU) 2017/459 of 16 March 2017 establishing a network code on capacity allocation mechanisms in gas transmission systems and repealing Regulation (EU) No 984/2013 on which the Solidarity measures are to be used.

p) "Gas" shall mean natural gas and other combustible gases transported by the gas transmission system, such as biomethane and hydrogen, if applicable.

Artikel 3

Solidaritetsbegäran

1. Förutsättningen för en solidaritetsbegäran är att en sådan krisnivå som avses i artikel 11.1 c i förordningen har tillkännagivits och att den begärande parten försäkrar att förutsättningarna enligt artikel 13.3 uppfylls när de begärda solidaritetsåtgärderna vidtas.

2. Den begärande parten ska lämna sin solidaritetsbegäran med iakttagande av de kommunikationssätt som fastställs i artikel 15 i denna överenskommelse till den tillhandahållande parten i den direkt sammanlänkade medlemsstaten som anges i förteckningen över medlemmar i gruppen för samordning av gasförsörjningen. När en solidaritetsbegäran har lämnats i enlighet med första meningen i denna punkt ska den begärande parten omedelbart underrätta Europeiska kommissionen om att begäran har lämnats och om dess innehåll.

3. Solidaritetsbegäran ska omfatta åtminstone följande uppgifter:

- a) kontaktuppgifter till den begärande partens behöriga myndigheter
- b) kontaktuppgifter till den begärande partens berörda systemansvariga för överföringssystem
- c) gasleveransperiod i gasdygn
- d) daglig mängd gas i kWh som ska levereras
- e) leveranspunkt
- f) försäkran i enlighet med punkt 1

g) i fråga om marknadsbaserade åtgärder eller en åtgärd inom upphandlingsmekanismen uppgift huruvida de avtal som gasbolagen erbjuder efter att den tillhandahållande parten har vidtagit dessa åtgärder ska ingås direkt med den begärande parten eller med en bestämd tredje part som agerar på den begärande partens vägnar

h) en försäkran om att den begärande parten svarar för krav från gasbolagen som orsakas av att avtalen ingås med tredje parter som agerar på den begärande partens vägnar, och

i) samtycke till att den begärande parten är skyldig att betala ersättning för solidariteten i enlighet med bestämmelserna i denna överenskommelse och med artikel 13.8 i förordningen.

4. När försörjningstryggheten tillåter ska solidaritetsbegäran om marknadsbaserade åtgärder lämnas åtminstone 20 timmar före

Article 3

Solidarity request

1. The Solidarity request shall be dependent on the declaration of an emergency level pursuant to Article 11, paragraph 1 (c) of the Regulation and the assurance by the Requesting Party that the preconditions of Article 13, paragraph (3) of the Regulation are met at the time of the introduction of the requested Solidarity measures.

2. The Requesting Party shall transmit the Solidarity request, by means of communication media provided in Article 15 of this Agreement, to the Providing Party of the directly interconnected Member State, as in the list of the Gas Coordination Group's members. Following the transmission of the Solidarity request, in accordance with the first sentence of this paragraph, the Requesting Party shall inform the European Commission about the transmission and the content of the Solidarity request immediately.

3. The Solidarity request shall include at least the following information:

- a) contact details of the competent authority of the Requesting Party,
- b) contact details of the relevant transmission system operator of the Requesting Party,
- c) period in gas days of gas supply,
- d) daily amount of gas in kWh to be supplied,
- e) delivery point,
- f) assurance pursuant to paragraph 1 of this Article,

g) in the event of market-based measures or a tender mechanism measure, declaration as to whether the contracts offered by gas undertakings following the implementation of these measures by the Providing Party are to be concluded directly by the Requesting Party or by a specified third party acting on behalf of the Requesting Party,

h) assurance that claims by gas undertakings of the Providing Party deriving from the conclusion of contracts with third parties acting for the Requesting Party shall be guaranteed by the Requesting Party, and

i) recognition of the obligation of the Requesting Party to pay compensation for the solidarity in accordance with the provisions of this Agreement and Article 13 paragraph (8) of the Regulation.

4. To the extent that the supply security situation allows, the Solidarity request for market-based measures shall be transmitted at

gasleveransdygnets början. En solidaritetsbegäran som lämnas på kortare varsel kan besvaras endast om krisen och den förberedelse-tid gasbolagen behöver för att ge ett solidaritetsanbud tillåter detta. I det fallet ska den tillhandahållande parten göra sitt bästa för att ordna solidaritetsanbudet.

5. Den tillhandahållande parten ersätter inte några kostnader som uppkommer för den begärande parten under gasleveransdygnet, om solidaritetsanbudet har lämnats mindre än 20 timmar före gasleveransdygnets början.

6. Om inget annat anges i solidaritetsbegäran i fråga, ska begäran gälla det gasdygn som följer på det gasdygn då solidaritetsbegäran lämnades. För påföljande gasdygn får en ny solidaritetsbegäran lämnas med beaktande av tidsfristerna i punkt 4.

7. Efter att ha mottagit en solidaritetsbegäran ska den tillhandahållande parten utan dröjsmål granska begäran utifrån sådana fel och brister som kan göra det omöjligt att besvara begäran på ett lämpligt sätt. Om det vid granskningen framkommer sådana fel och brister som avses i första meningen i denna punkt, ska den tillhandahållande parten utan dröjsmål kontakta den begärande partens behöriga myndigheter med de kontaktuppgifter som anges i begäran och kräva rättelse.

8. Den tillhandahållande parten ska bekräfta mottagandet av solidaritetsbegäran till den begärande parten med de kontaktuppgifter som anges i begäran inom en halv timme från mottagandet. Om den begärande parten inte inom en halv timme från det att solidaritetsbegäran sändes har fått bekräftelse på att den har mottagits, ska den försöka kontakta den tillhandahållande parten med alla till buds stående kommunikationsmedel.

Artikel 4

Verkställande av marknadsbaserade åtgärder

1. Efter att ha mottagit solidaritetsbegäran ska den tillhandahållande parten utverka och samla in anbud av gasbolagen för sitt solidaritetsanbud och förmedla dem till den begärande parten som en del sitt solidaritetsanbud.

2. Om den tillhandahållande parten efter de marknadsbaserade åtgärderna har anbud från

least 20 hours before the beginning of the delivery gas day. It will only be possible to respond to Solidarity requests made at shorter notice if the emergency and the necessary preparatory periods for the gas undertakings to be able to provide a Solidarity offer allow. In this case, the Providing Party shall undertake best efforts to arrange the Solidarity offer.

5. The Providing Party shall not compensate for any costs incurred by the Requesting Party on delivery gas day if the Solidarity offer is submitted less than 20 hours before the beginning of delivery gas day.

6. Unless relevant Solidarity request specifies otherwise, the Solidarity request shall relate to the gas day following the gas day in which the Solidarity request was submitted. Further Solidarity requests for subsequent gas days may be submitted, considering the deadlines in paragraph 4 of this Article.

7. Following receipt of the Solidarity request, the Providing Party shall without delay scrutinize the Solidarity request for errors or omissions which might render impossible an orderly response to the Solidarity request. If this scrutiny reveals errors or omissions in the Solidarity request within the meaning of the first sentence of this paragraph, the Providing Party shall contact the competent authority of the Requesting Party without delay using the contact data cited in the Solidarity request and shall request rectification of the Solidarity request.

8. The Providing Party shall confirm receipt of the Solidarity request to the Requesting Party within half an hour following receipt of the Solidarity request using the contact data cited in the solidarity request. If the Requesting Party has not received confirmation of the receipt of the Solidarity request within half an hour of the sending of the Solidarity request, it shall endeavor to make contact with the Providing Party using all available means of communication.

Article 4

Implementation of market-based measures

1. Following receipt of the Solidarity request, the Providing Party shall obtain and collect offers from gas undertakings for its solidarity offer and shall transmit them as part of its solidarity offer to the Requesting Party.

2. If, following implementation of market-based measures by the Providing Party, the

gasbolagen inom sitt territorium, är den begärande parten ansvarig för att anskaffa den mängd gas som behövs genom att ingå avtal med de av den tillhandahållande partens eller parternas gasbolag den väljer.

3. Den begärande parten ska ansvara för sådana krav från den tillhandahållande parten som härrör från de avtal som ingås i enlighet med punkt 2. Detta tillämpas inte, om den begärande parten själv är direkt gäldenär för dessa krav.

4. Den begärande parten och den tillhandahållande parten ska säkerställa att leveranspunkten har tillräcklig överföringskapacitet för uttag av den mängd gas som tillhandahålls utifrån gasbolagens anbud. Om den begärande parten inte kan säkerställa överföringskapaciteten, ska den utan dröjsmål underrätta den tillhandahållande parten om detta och ange orsaken.

Artikel 5

Verkställande av en åtgärd inom upphandlingsmekanismen

1. Om den mängd gas som behövs för försörjningen av den begärande partens solidaritetsskyddade kunder inte går att skaffa genom marknadsbaserade åtgärder i enlighet med artikel 4 i denna överenskommelse, ska den begärande parten aktivera en åtgärd inom upphandlingsmekanismen. I upphandlingsmekanismen ska den begärande parten lämna den tillhandahållande parten en begäran, där de uppgifter som anges i artikel 3.3 i denna överenskommelse specificeras, om att av den tillhandahållande partens gasbolag inhämta anbud med förslag till pris och gasmängd som de frivilligt är redo att tillhandahålla den begärande parten. Prisförslagen för gasen ska omfatta alla kostnader som orsakas det anbudsgevande gasbolaget av gasöverlåtelsen, inklusive överföringskostnader, mervärdesskatt, accis osv.

2. Den tillhandahållande parten ska utan onödigt dröjsmål begära in anbud och lämna de inkomna förslagen till den begärande parten.

3. Mellan de inkomna förslagen väljer den begärande parten det eller de anbud som är ekonomiskt mest förmånligt.

4. Den begärande parten ska utan dröjsmål underrätta den tillhandahållande parten om att den godkänner eller avslår de inkomna förslagen.

Providing Party has offers from gas undertakings in the territory of the Providing Party, the Requesting Party shall be responsible for procuring the gas amount required by concluding contracts with gas undertakings of the Providing Party or Providing Parties selected by it.

3. The claims of the Providing Party arising from the contracts concluded in accordance with paragraph 2 of this Article shall be secured by the Requesting Party. This shall not apply when the Requesting Party itself is a direct debtor of these claims.

4. The Requesting Party and the Providing Party shall ensure that the transmission capacity necessary at the delivery point for off-take of the gas amount provided based on offers by gas undertakings is available. If the Requesting Party is not able to ensure the transmission capacity, it shall inform the Providing Party of this without delay, citing the reasons.

Article 5

Implementation of tender mechanism measure

1. In case the gas amount needed to supply the solidarity protected customers of the Requesting Party is not achieved through the market-based measures pursuant to Article 4 of this Agreement, the Requesting Party shall activate the tender mechanism measure. In the tender mechanism, the Requesting Party shall make a request to the Providing Party, specifying the details of the request as stated in Article 3 (3) of this Agreement to invite tenders from the gas undertakings of the Providing Party to submit their proposals for the price and the gas amount they are voluntarily willing to provide to the Requesting Party. The proposals for the price of the gas shall include all the costs to the gas undertaking making the proposal deriving from giving up the gas, including transmission costs, value added tax, excise duty, etc.

2. The Providing Party shall without undue delay ask for the tenders and provide the acquired proposals to the Requesting Party.

3. The most economically advantageous tender or tenders are chosen by Requesting Party from submitted proposals.

4. The Requesting Party shall inform without delay the Providing Party on accepting or declining the proposals received.

5. För reservation av kapacitet vid behov och för överföringskapacitet tillämpas artikel 4.4 i denna överenskommelse.

5. For capacity reservation, if necessary, and for transmission capacity the provisions of Article 4 (4) of this Agreement shall be applied.

Artikel 6

Article 6

Verkställande av icke-marknadsbaserade åtgärder

Implementation of non-market-based measures

1. Till den del den begärande parten inte fullt ut kan försörja sina solidaritetsskyddade kunder med gas ens efter att den tillhandahållande parten har verkställt marknadsbaserade åtgärder och en åtgärd inom upphandlingsmekanismen för den gasleveransperiod i gasdygn som anges i solidaritetsbegäran, eller inte godkänner alla tillgängliga anbud från gasbolagen inom den tillhandahållande partens territorium och inom de andra EU-medlemsstaters territorium som är direkt sammanlänkade med den begärande parten i enlighet med artikel 13.1 i förordningen, kan den begärande parten lämna en ny solidaritetsbegäran med avseende på den mängd gas som ytterligare behövs senast 13 timmar före gasleveransdygnet börjar; artikel 3 i denna överenskommelse tillämpas vid behov i tillämpliga delar.

1. To the extent that the Requesting Party cannot fully supply its solidarity protected customers with gas even after the implementation of market-based measures and tender-mechanism measure by the Providing Party for the period of supply in gas days cited in the Solidarity request or it will not accept all the available offers from the gas undertakings in the territory of the Providing Party and in the territories of the other Member States of the European Union which are directly connected with the Requesting Party pursuant to Article 13, paragraph (1) of the Regulation, it can make another Solidarity request up to 13 hours before the beginning of the delivery gas day for the gas amount which is still required; Article 3 of this Agreement shall apply *Mutatis mutandis* where applicable.

2. Om tidsfristen enligt artikel 3.4 i denna överenskommelse inte har iakttagits, ska solidaritetsanbudet lämnas in i enlighet med den förberedelsestid som gasbolaget behöver. Om den tillhandahållande parten inte kan lämna ett solidaritetsanbud inom tidsfristen enligt artikel 7.1, ska den utan dröjsmål underrätta den begärande om detta med angivande av orsak.

2. Where the deadline pursuant to Article 3 (4) of this Agreement was not complied with, the transmission of the Solidarity offer shall take place in the context of the necessary preparatory times for the gas undertaking. If the Providing party is not able to submit a Solidarity offer by the end of the deadline pursuant to Article 7 (1), it shall inform the Requesting Party of this without delay, citing the reasons.

Artikel 7

Article 7

Förmedling av solidaritetsanbud

Transmission of Solidarity offers

1. Efter att ha mottagit solidaritetsbegäran ska den tillhandahållande parten förmedla ett solidaritetsanbud utifrån marknadsbaserade åtgärder till den begärande parten senast 15 timmar innan det gasleveransdygn som anges i begäran börjar. Om tidsfristen enligt artikel 3.4 inte kan iakttas, ska solidaritetsanbudet förmedlas med beaktande av den förberedelsestid gasbolagen behöver. Om den tillhandahållande parten inte kan lämna ett solidaritetsanbud utifrån marknadsbaserade åtgärder inom den tidsfrist som anges i denna punkt, ska den utan dröjsmål underrätta den begärande parten om detta med lämpliga motiveringar.

1. Following receipt of the Solidarity request, the Providing Party shall transmit a Solidarity offer based on market-based measures to the Requesting Party up to 15 hours before the beginning of the delivery gas day specified in the Solidarity request. Where the deadline pursuant to Article 3 (4) of this Agreement is not met, the transmission of the Solidarity offer shall take place considering all necessary preparatory times for the gas undertakings. If the Providing Party is not able to submit a Solidarity offer based on market-based measures by the deadline set out in this paragraph, it shall inform

2. I det fall som avses i artikel 6.1 i denna överenskommelse ska den tillhandahållande parten förmedla solidaritetsanbudet senast 9 timmar innan gasleveransdygnet börjar.

3. Solidaritetsanbudet ska omfatta åtminstone följande uppgifter:

a) kontaktuppgifter till den tillhandahållande partens behöriga myndigheter,

b) kontaktuppgifter till den tillhandahållande partens berörda systemansvariga för överföringssystem,

c) kontaktuppgifter till den begärande parten,

d) daglig mängd gas i kWh som ska levereras,

e) leveranspunkt

f) leveransperiod,

g) grunden för solidaritetsanbudet: marknadsbaserade åtgärder, åtgärd inom upphandlingsmekanismen eller icke-marknadsbaserade åtgärder,

h) i fall av marknadsbaserade åtgärder eller en åtgärd inom upphandlingsmekanismen, anbudet inlämnade av gasbolag,

i) ersättningen för solidaritetsåtgärderna i enlighet med förordningen, fränsett eventuella rättegångskostnader,

j) uppgifter om betalningsmottagarna.

4. Den mängd gas som ingår i solidaritetsanbudet ska vara lika stor eller mindre än den mängd gas som den begärande parten har fastställt i sin solidaritetsbegäran.

5. Den mängd gas som anges i solidaritetsbegäran får inte överskrida leveranspunktens tekniska kapacitet.

6. Efter att ha mottagit solidaritetsanbudet ska den begärande parten omedelbart bekräfta mottagandet till den tillhandahållande partens behöriga myndigheter med de kontaktuppgifter som anges i solidaritetsanbudet.

Artikel 8

Godkännande av solidaritetsanbud

1. Den begärande parten kan skicka meddelandet om godkännande av solidaritetsanbudet med de kontaktuppgifter till den tillhandahållande partens behöriga myndigheter som anges i anbudet.

2. Ett solidaritetsanbud som grundar sig på marknadsbaserade åtgärder eller en åtgärd inom upphandlingsmekanismen ska godkännas senast 13 timmar innan gasleveransdygnet börjar. Ett solidaritetsanbud som grundar sig på icke-marknadsbaserade åtgärder ska

the Requesting Party immediately, mentioning proper justification.

2. In the case referred to in Article 6 (1) of this Agreement, the Providing Party shall transmit a Solidarity offer up to 9 hours before the beginning of the delivery gas day.

3. The Solidarity offer shall include at least the following information:

a) contact details of the competent authority of the Providing Party,

b) contact details of the relevant transmission system operator of the Providing Party,

c) contact details of the Providing Party,

d) daily amount of gas in kWh to be supplied,

e) delivery point,

f) period of supply,

g) basis of the Solidarity offer: market-based, tender mechanism measure or non-market measures,

h) in the event of market-based measures or a tender mechanism measure, offers submitted by gas undertakings

i) compensation of the Solidarity measures as mentioned in the Regulation, excluding cost of possible judicial proceedings,

j) details of the recipients of payments.

4. The amount of gas contained in the Solidarity offer shall be equal or lower than the amount of gas set out by the Requesting Party in Solidarity request.

5. The amount of gas indicated in a Solidarity offer shall not exceed the technical capacity of the delivery point.

6. Following the receipt of the Solidarity offer, the Requesting Party shall confirm the receipt of the Solidarity offer immediately to the competent authority of the Providing Party using the contact details in the Solidarity offer.

Article 8

Acceptance of the Solidarity offer

1. The Requesting Party, using the competent authority details of the Providing Party in the Solidarity offer, may send the acceptance of the Solidarity offer.

2. The acceptance of the Solidarity offer based on market-based measures or tender mechanism measure shall only take place up to 13 hours before the beginning of the delivery gas day. The acceptance of Solidarity offer based on non-market-based measures

godkännas senast 7 timmar innan gasleveransdygnet börjar. Den begärande parten ska i enlighet med artikel 7 i denna överenskommelse godkänna solidaritetsanbud inom 2 timmar från mottagandet. Solidaritetsanbud som inte godkänns inom denna tidsfrist förfaller.

3. För att godkänna ett solidaritetsanbud utifrån marknadsbaserade åtgärder eller en åtgärd inom upphandlingsmekanismen ska den begärande parten välja ett eller flera anbud som den tillhandahållande partens gasbolag har lämnat utifrån marknadsbaserade åtgärder eller en åtgärd inom upphandlingsmekanismen och förmedla det godkända solidaritetsanbudet till den tillhandahållande parten inom tidsfristen. Den tillhandahållande parten ska omedelbart förmedla den begärande partens godkännandemeddelande till den tillhandahållande partens gasbolag vars anbud utifrån marknadsbaserade åtgärder har godkänts eller med det vinnande anbudet i upphandlingsmekanismen. När den tillhandahållande parten tar emot meddelandet om godkännande av solidaritetsanbudet, ska den begärande partens och den tillhandahållande partens behöriga myndigheter ingå ett avtal eller motsvarande arrangemang om den förhandlade mängden gas.

4. När den tillhandahållande parten tar emot meddelandet om godkännande av ett solidaritetsanbud utifrån icke-marknadsbaserade åtgärder, ska den tillhandahållande partens och den begärande partens behöriga myndigheter ingå ett avtal eller motsvarande arrangemang, utifrån vilket den tillhandahållande partens behöriga myndigheter är skyldig att vidta administrativa åtgärder för att säkerställa att den mängd gas som erbjudits finns att tillgå och transporteras till leveranspunkten.

5. Genom att godkänna solidaritetsanbudet förbinder sig den begärande parten att uppfylla sina förpliktelser enligt artikel 13.8 och 13.10 i förordningen att betala ersättning så som bestäms i artiklarna 12 och 13 i denna överenskommelse.

Artikel 9

Överföring och uttag av gasmängden enligt solidaritetsanbudet

1. När ett solidaritetsanbud har godkänts antas hela den överföringskapacitet som behövs i den valda leveranspunkten vara fast.

2. Den exakta leveranspunkten bestäms utifrån den nuvarande kartan över överförings-

shall only take place up to 7 hours before the beginning of the delivery gas day. The Requesting Party shall only accept Solidarity offers, pursuant to Article 7 of this Agreement within 2 hours from the receipt. Solidarity offers not accepted within this period shall expire.

3. In order to accept the Solidarity offer based on market-based measures or tender mechanism measure, the Requesting Party shall select one or more offers submitted by gas undertakings of the Providing Party through the market-based measures or the Tender mechanism measure and deliver the accepted Solidarity offer to the Providing Party within the deadline. The Providing Party shall transmit the declaration of acceptance of the Requesting Party immediately to the gas undertakings of the Providing Party - whose offer were accepted under the market-based measure or that won the tender under the Tender measure mechanism. When the acceptance of the Solidarity offer is received by the Providing Party, a contract or a comparable implementing arrangement related to the negotiated amounts shall be concluded between the competent authorities of the Requesting Party and the Providing Party.

4. When the declaration of acceptance of Solidarity offer based on non-market-based measures is received by the Providing Party, a contract or a comparable implementing arrangement shall be concluded between the competent authorities of the Providing and Requesting Party and on the basis of which the competent authority of the Providing Party is obliged to undertake administrative measures to ensure that the offered amount of gas is available and transported to the selected delivery point.

5. Accepting the Solidarity offer, the Requesting Party shall commit to fulfilling the compensation obligations pursuant to Article 13, paragraph (8) and (10) of the Regulation as laid down in accordance with Articles 12 and 13 of this Agreement.

Article 9

Transmission and withdrawal of the gas volume in accordance with the Solidarity offer

1. In case of an accepted Solidarity offer, all necessary transmission capacity at the chosen delivery point is assumed as firm.

2. The precise designation of the delivery point shall derive from the current transmission capacity map of the European Network

kapacitet av det Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas där systemets inmatnings- och uttagspunkter har fastställts.

3. Den begärande parten ska säkerställa att den nödvändiga överföringskapaciteten för uttag är tillgänglig i leveranspunkten och att den mängd gas som den tillhandahållande parten eller parterna tillhandahåller i de avtalade leveranspunkterna fysiskt transporteras.

Artikel 10

Avslutande av solidaritetsåtgärder

1. Den tillhandahållande partens skyldighet att tillämpa en solidaritetsåtgärd upphör när

a) Europeiska kommissionen efter ett verifieringsförfarande i enlighet med artikel 11.8 första stycket i förordningen anser att tillkännagivandet av en kris inte är eller inte längre är motiverat, eller

b) den begärande parten tillkännager att krisen har upphört, eller

c) den medlemsstat som i solidaritetsanbudet är tillhandahållande part inte längre kan försörja alla sina egna solidaritetsskyddade kunder och, i enlighet med artikel 13.1 andra stycket, vissa viktiga gaseldade kraftverk med gas.

2. I de fall som avses i punkt 1 a och 1 b upphör solidaritetsåtgärden vid utgången av det relevanta gasdygn som den i enlighet med artikel 3 i denna överenskommelse lämnade solidaritetsbegäran gällde. I de fall som avses i punkt 1 c har den tillhandahållande parten rätt att avsluta en solidaritetsåtgärd omedelbart efter att ha underrättat den begärande parten.

Artikel 11

Godkännande av ett anbudsförslag

Om mängden gas i de förslag som kommit in från den tillhandahållande parten eller någon annan medlemsstat utifrån upphandlingsmekanismen är så liten att den begärda gasmängden inte fås fullt ut, eller om den begärande parten anser att ersättningen för gasmängden i de förslag som gasbolagen har kommit in med utifrån marknadsbaserade åtgärder och åtgärder inom upphandlingsmekanismen är uppenbart oskälig, har den begärande parten rätt att avslå solidaritetsanbud som grundar sig på marknadsbaserade åtgärder och anbud utifrån upphandlingsmekan-

ismen av Transmission System Operators for Gas, in which the entry-exit points of the transmission system are determined.

3. The Requesting Party shall ensure that the transmission capacity necessary for withdrawal at the delivery point is available and the amount of gas provided at the agreed delivery points by Providing Party or Providing Parties is physically transported.

Article 10

Conclusion of the Solidarity measures

1. The obligation of the Providing Party to apply Solidarity measure shall end when:

a) the European Commission finds, after a verification procedure in accordance with Article 11, paragraph (8), subparagraph 1 of the Regulation, that the declaration of the emergency is not or is no longer justified,

b) the end of the emergency is declared by the Requesting Party, or

c) the Member State acting as Providing Party in a Solidarity offer can no longer supply all of its own solidarity protected customers and certain critical gas-fired power plants, in accordance with Article 13 (1) subparagraph 2 of the Regulation.

2. In the cases of paragraph (1), subparagraphs (a) and (b) of this Article, the Solidarity measure shall conclude at the end of the relevant gas day for which a Solidarity request was submitted in accordance with Article 3 of this Agreement. In the case of paragraph (1), subparagraph (c) of this Article, the Providing Party shall have the right to end the solidarity measure immediately once it has informed the Requesting Party.

Article 11

Accepting the proposal of the tender

In case the amount of the proposals received from the Providing Party or other Member State under the tender mechanism is limited so that the requested gas amount will not be acquired in full or the compensation for the gas amount in proposals submitted by the gas undertakings in the market-based measures and the tender mechanism measures is seen by the Requesting Party as clearly unreasonable, the Requesting Party has the right to refuse Solidarity offers of market-based measures and Solidarity offers under the tender mechanism, and call for the

ismen och be om icke-marknadsbaserade åtgärder. Om den begärande parten avslår resultatet av en upphandlingsmekanism och ber om icke-marknadsbaserade åtgärder, förfaller de förslag som inkommit via upphandlingsmekanismen.

Artikel 12

Ersättning för icke-marknadsbaserade åtgärder

1. Den begärande parten ska betala ersättning för den mängd gas som har levererats i samband med icke-marknadsbaserade åtgärder i enlighet med artikel 13.8 i förordningen direkt till den tillhandahållande parten och ersättningen ska täcka den tillhandahållande partens alla kostnader (skatter medräknade), däribland åtminstone

a) det gaspris som fås av det kalkylerade medeltalet för den viktigaste bytesoperatörens dygnspris för påföljande dag (överenskommet pris) under de 10 senaste dagarna eller gasens ursprungliga inköpspris, om det är högre än nämnda genomsnittliga bytespris

b) överföringskostnader

c) eventuella lagringskostnader

d) eventuella kostnader för terminaler för kondenserad naturgas och för återförgasning

e) full ersättning för tilläggskostnader och motiverade intäktsförluster på grund av avbrott i gasförsörjningen som den tillhandahållande parten ska betala tredje parter som utsätts för effekterna utifrån relevanta bestämmelser i samband med icke-marknadsbaserade åtgärder, däribland vid behov för kostnader för rättsliga och andra än rättsliga förfaranden, förutsatt att sådan ersättning inte redan ingår i underpunkterna a och g i denna punkt

f) ersättning och gottgörelse för motiverade skador på den tillhandahållande medlemsstatens infrastruktur som påverkas av minskad gasförsörjning, inklusive tekniska skador på infrastrukturen, såsom lagerinrättningar för gas och terminaler för kondenserad naturgas, orsakade av osedvanlig användning

g) gottgörelse för den tillhandahållande partens direkta förluster av motiverade intäkter, om gasen upphandlades av en lagerinrättning eller en terminal för kondenserad naturgas, förutsatt att sådana förluster inte redan ingår i underpunkt a i denna punkt.

2. Eventuella kostnader som anges i solidaritetsanbudet för icke-marknadsbaserade åtgärder i enlighet med punkt 1 är inte alltomfattande. Kostnader som enligt artikel 13.8 c

non-market-based measures. If the Requesting Party declines the tender mechanism outcome and calls for the non-market-based measures, the proposals received through the tender mechanism shall become void.

Article 12

Compensation for non-market-based measures

1. Compensation for the gas amount delivered in the context of the non-market-based measures pursuant to Article 13, paragraph (8) of the Regulation shall be paid directly by the Requesting Party to the Providing Party and shall cover a full compensation (including taxes) to the Providing Party, including at least:

a) Gas price deriving from arithmetic average of day-ahead price (settlement price) of the most significant exchange operator in previous 10 days, or the initial purchase price of the gas if it is higher than the before-mentioned average exchange price.

b) Transmission costs.

c) Storage costs, if applicable.

d) Liquefied natural gas terminal costs and regasification costs, if applicable.

e) Full compensation for additional costs and losses of justified future revenue for the interruption of gas supply to be paid by the Providing party to affected third parties on the basis of the relevant statutory rules in the context of the implementation of the respective non-market-based measure, including if appropriate any related non-judicial and judicial procedural costs, if such compensation is not already included in subparagraphs a and g of this paragraph.

f) Compensation and reimbursement for justified damages to the providing Member State's infrastructure affected by reductions in supply, including technical damages to infrastructure such as gas storage facilities and liquefied natural gas terminals caused by an extraordinary utilization.

g) Reimbursement of the direct losses of justified future revenue of the Providing Party in case the gas was derived from a storage facility or a liquefied natural gas facility if such losses are not already included in subparagraph a of this paragraph.

2. The possible costs cited in the Solidarity offer for the non-market-based measures pursuant to paragraph 1 of this Article shall not be exhaustive. The reimbursable costs pursuant to Article 13, paragraph (8) (c) of the

i förordningen ska gottgöras, och handlingarna i anknytning till dem, kan meddelas utan tidsfrist efter att solidaritetsåtgärderna har upphört.

3. Skyldigheten att betala ersättning upphör inte, även om det efter solidaritetsåtgärderna skulle framgå att begäran om solidaritetsåtgärder varit onödig eller om denna överenskommelse har sagts upp i enlighet med artikel 19.

Artikel 13

Betalningssätt, debitering och tidsfrister för ersättning av icke-marknadsbaserade åtgärder

1. Avgifter för icke-marknadsbaserade åtgärder ska betalas fullt ut inom 30 kalenderdagar från mottagandet av fakturan.

2. När det gäller icke-marknadsbaserade åtgärder har den tillhandahållande parten rätt att lämna en delfaktura för de levererade gasmängderna.

3. Efter att solidaritetsåtgärderna har avslutats ska avtalsparterna komma överens om behovet av och tidpunkten för en slutfaktura.

4. På försenade betalningar av icke-marknadsbaserade åtgärder betalas ränta från och medräknat förfallodagen, i enlighet med punkt 1, till och frånsett betalningsdagen, med standardränta.

Artikel 14

Samarbete och iakttagande av skyldigheter

Parterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder på nationell nivå och åtgärda vad som behövs för att säkerställa att deras solidaritetsskyldighet iakttas och denna överenskommelse verkställs.

Artikel 15

Kommunikativa medel

1. Kommunikationen mellan parterna sker i första hand per e-post. Om detta alternativ inte är tillgängligt sker kommunikationen per telefon. Andra kommunikationsmedel kan användas beroende på situationen.

Regulation can be submitted with corresponding documentation following the termination of the solidarity measures without being subject to deadlines.

3. The duty to pay compensation shall continue to exist even if, following the taking of the solidarity measures, it should transpire that the request for solidarity measures was unnecessary or this Agreement has been terminated in accordance with Article 19.

Article 13

Methods of payment, invoicing and deadlines for the compensation of non-market-based measures

1. For non-market-based measures, payments shall be fully undertaken within 30 calendar days following receipt of the invoice.

2. In the case of non-market-based measures, the Providing Party shall have the right to submit an interim invoice for the amounts of gas provided.

3. Following the end of the Solidarity measures, the Contracting Parties shall agree on the need for and the time of transmission of the final invoice.

4. Delayed payments for non-market-based measures shall be subject to interest payments from (and including) the payment date, pursuant to paragraph 1 of this Article, until and excluding the day of payment at the default interest rate. Here, "default interest rate" shall be the interest rate five-percentage points above the base rate of the European Central Bank.

Article 14

Cooperation and compliance

The Contracting Parties shall take all necessary measures at national level and shall undertake the necessary actions to ensure compliance with their solidarity obligation and to ensure the implementation of this Agreement.

Article 15

Means of communication

1. Communications between the Contracting Parties shall primarily take place by email. If this option is not available, communications shall take place by telephone. Further means of communication may be used in line with the respective situation.

2. Parterna ska säkerställa att ändringar i de relevanta kontaktuppgifterna i denna överenskommelse uppdateras i kontaktuppgifterna i förteckningen över medlemmar i gruppen för samordning av gasförsörjningen och att den andra parten omedelbart underrättas.

Artikel 16

Myndigheternas funktion och kontaktuppgifter

Parterna ska komma överens om funktion och kontaktuppgifter för de myndigheter som ansvarar för kommunikationen i samband med och verkställandet av en solidaritetsåtgärd och de behöriga myndigheter som utreder tvistemål bilateralt mellan de för energifrågor ansvariga ministerierna. Funktionerna ändras efter behov och underrättas parterna emellan.

Artikel 17

Jurisdiktionsklausul

1. Tvister som gäller tolkningen eller tillämpningen av denna överenskommelse avgörs i mån av möjlighet av parternas ansvariga myndigheter som har tillsatts i enlighet med artikel 16 i överenskommelsen.

2. Om en tvist inte kan avgöras i enlighet med punkt 1, kan vardera parten hänskjuta frågan till EU-domstolen. EU-domstolens beslut är bindande för parterna.

3. Om EU-domstolen anser att en part inte har iakttagit sina skyldigheter enligt denna överenskommelse eller har brutit mot överenskommelsen, ska parten i fråga vidta nödvändiga åtgärder med anledning av EU-domstolens beslut inom den av domstolen utsatta tidsfristen.

4. Punkterna 2 och 3 representerar ett sådant särskilt avtal mellan parterna som avses i artikel 273 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 18

Ikraftträdande

2. The Contracting Parties shall ensure that, if the relevant contact details of this Agreement change, the contact details contained in the list of members of the Gas Coordination Group are updated and that the other Contracting Party is informed of this immediately.

Article 16

Roles and contact details of authorities

The Contracting Parties shall settle the roles and contact details of authorities responsible for the communication and implementation of the solidarity measure and competent authorities for disputes bilaterally between the ministries responsible for energy issues. The roles shall be renewed according to need and distributed between the Contracting Parties.

Article 17

Jurisdiction clause

1. Disputes concerning the interpretation or application of this Agreement shall, as far as possible, be settled by the responsible authorities of the Contracting Parties set according to Article 16 of this Agreement.

2. If the dispute cannot thus be settled in accordance with paragraph 1 of this Article, each Contracting Party can submit the dispute to the Court of Justice of the European Union. The decisions by the Court of Justice of the European Union shall be binding on the Contracting Parties.

3. If the Court of Justice of the European Union finds that a Contracting Party has failed to meet its obligations deriving from this Agreement or has violated the Agreement, the respective Contracting Party shall take the necessary measures deriving from the decision of the European Court of Justice within a deadline to be determined by the Court of Justice of the European Union.

4. Paragraphs 2 and 3 of this Article shall represent an arbitration agreement between the Contracting Parties within the meaning of Article 273 of Treaty on the Functioning of the European Union.

Article 18

Entry into force

Parterna ska underrätta varandra på diplomatisk väg om att de nationella förfarandena för ikraftträdande av denna överenskommelse har slutförts. Denna överenskommelse träder i kraft den trettionde dagen efter mottagandet av den senare underrättelsen, utan att detta begränsar skyldigheterna enligt artikel 13.14 i förordningen.

Artikel 19

Upphörande

Denna överenskommelse gäller i obegränsad tid. Vardera parten kan säga upp överenskommelsen när som helst genom skriftlig underrättelse till den andra parten på diplomatisk väg. Denna överenskommelse upphör att gälla sex månader från datum för mottagandet av en sådan underrättelse.

TILL BEKRÄFTELSE på detta har undertecknade, därtill behörigen befullmäktigade, undertecknat denna överenskommelse.

Ingången i Helsingfors och Tallinn 2022 i två exemplar på finska, estniska och engelska, där varje text är lika giltig. Vid meningsskiljaktigheter om tolkningen av denna överenskommelse tillämpas den engelska texten.

För Republiken Finlands regering

För Republiken Estlands

Underskrift
(Datum)

Underskrift
(Datum)

The Contracting Parties shall notify each other through diplomatic channels of the completion of the national procedures necessary for the entry into force of this Agreement. Without prejudice to the obligations imposed by Article 13 (14) of the Regulation, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the receipt of the later notification.

Article 19

Termination

This Agreement shall be valid indefinitely. Each Contracting Party can terminate it at any time by giving a written notification to the other through diplomatic channels. This Agreement shall terminate six months after the date of the receipt of such notification.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done at Tallinn and Helsinki, 2022 in duplicate, in the Estonian, Finnish and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation of this Agreement, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic of Estonia

For the Government of the Republic of Finland

Signature
Date

Signature
Date